

KATOLIŠKI MISIJONI

LAS MISIONES CATOLICAS

MAYO

1980

MAJ

EL PAPA A LAS OBRAS MISIONALES

(Del "Osservatore Romano" — Continuación y fin.)

Ahora bien, toda esta ayuda la deben aportar los cristianos mismos: en primer lugar los de la comunidad interesada, la cual ha de hacer cuanto está en su mano para proveer a sus propias necesidades, y también los de las comunidades más dotadas de bienes materiales. Estas comunidades, al abrirse generosamente a la solidaridad misionera —trátase de personas particulares, familias, parroquias o diócesis—, se benefician también ellas mismas del dinamismo apostólico; se hacen testimonio de la vitalidad religiosa de las más jóvenes, y esto puede estimular su renovación. Es preciso asimismo que la opinión pública comprenda bien esta necesidad de ayudar a las Iglesias de misión. Este es vuestro principal cometido. Con la fundación de las grandes Obras Misionales, en el siglo pasado, se suscitó un magnífico movimiento. Hoy se constata con frecuencia una admirable generosidad, pero es necesario que veléis por mantenerla y desarrollarla, asociando a ella en concreto, eventualmente con nuevos métodos, las jóvenes generaciones. Pues constatáis quizás que algunas comunidades, por otra parte ricas, permanecen demasiado preocupadas por las dificultades económicas del momento y en sus propios problemas, o se muestran poco conscientes del deber misionero, aun sintiéndose al mismo tiempo sensibles a la miseria material de los países afectados por el hambre.

Las Obras Misionales Pontificias que vosotros dirigís a nivel nacional deben pues realizar en primer lugar este trabajo de educación a la caridad, y a la caridad misionera. Quiero aseguraros lo mucho que la Iglesia universal aprecia vuestra acción específica y, como presidente de todas las Iglesias en la caridad, os doy en su nombre las más rendidas gracias. No os desaniméis nunca. Perfeccionad vuestra acción. Consolidad incesantemente la cooperación misionera.

De esta manera, no sólo preparáis el clima para la más amplia generosidad, para la participación y el intercambio extendidos al plano de los medios, sino suscitáis vocaciones misioneras. El IV domingo de Pascua hemos rezado por las vocaciones. Si bien éstas son necesarias por doquier, lo son mucho más en los territorios de misión donde, a falta de una esforzada y sistemática evangelización, el terreno permanece incluso o hasta, lamentablemente, se convierte en teatro de ideologías ajenas a la fe cristiana. Sí, vuestro propósito educador debe tender también a suscitar vocaciones misioneras, de sacerdotes, de religiosos, de religiosas, de laicos, en las viejas comunidades cristianas y en las jóvenes comunidades; estas últimas, a cuyos directores de las Obras Misionales tengo la satisfacción de saludar, experimentan precisamente en muchas partes un despertar ejemplar de vocaciones.

¡Que el Espíritu Santo ilumine y fortalezca vuestro celo! ¡Que la Virgen María os obtenga las gracias necesarias para disponer las almas a la caridad! Recibid mi afectuosa bendición apostólica.

Naslovna stran: Stanko Pavlin SDB v družbi s sobratom, ki je na kitajski celine sodeloval z našimi: Kerecom, Gederjem in Majcenom.

CERKEV UCI^v

Urejeno delo

Ker mora za oznanjevanje evangelija po vsem svetu predvsem skrbeti zbor škofov, naj posveča sinoda škofov ali „stalni svet škofov za vso Cerkev“ med splošno važnimi zadevami posebno pozornost misijonski dejavnosti, ki je največja in najsvetejša dolžnost Cerkve.

Za vse misijone in za vso misijonsko dejavnost naj bo pristojen samo en urad, namreč „Kongregacija za širjenje vere“, ki naj vodi in ureja po vsem svetu takó samo misijonsko dejavnost kakor tudi misijonsko sodelovanje.

Četudi Sveti Duh na mnogovrstne načine obuja misijonskega duha v božji Cerkvi in često prehiteva delo tistih, ki so dolžni voditi življenje Cerkve, vendar naj tudi ta urad s svoje strani pospešuje misijonski poklic in duhovnost, vnemo in molitev za misijone ter naj objavlja popočne in zanesljive vesti o misijonih. Pokliče naj misijonarje in jih razdeli v skladu z nujnejšimi potrebami pokrajin. Zasnuje naj načrt za delo, dá naj smernice in načela za prilagojevano evangelizacijo, od nje naj izhajajo spodbude. Spodbuja in ureja naj uspešno zbiranje sredstev, ki naj se razdeljujejo z ozirom na potrebo in korist kakor tudi z ozirom na obširnost pokrajine, število vernikov in nevernikov, družb in ustanov, pomočnikov in misijonarjev.

V zvezi s tajništvom za zedinjenje kristjanov naj išče potov in sredstev, da pride do urejenega bratskega sodelovanja in sožitja z misijonsko dejavnostjo drugih krščanskih skupnosti, da bi se po možnosti odstranilo pohujšanje, ki ga povzroča needinost.

Koncilski odlok o
misijonski dejavnosti Cerkve.

SIMON IZ CIRENE

ZADNJA POSTAJA

Na večer je prišel v Ljubljano okostnjak — škof Gnidovec. Zmučen je padel na kolena v kapeli misijonske hiše ob cerkvi Srca Jezusovega. Sem je vodila prav vedno prva njegova pot v Ljubljani.

Še bolj drugo jutro. Maševati ni mogel. Ker je močno krvavel zaradi neozdravljenih hemoroidov. se je zdel nevreden. Pot ga je izmučila v samotnem premišljevanju osebne nevrednosti. Pred odprtim peklom je težko maševati. Zaprošil je za sveto obhajilo. Takoj mu postrežejo v isti kapeli. Duhovnik se obrne s ciborijem in spregovori: „Gospod, nisem vreden!“ Bilo je dovolj. Spet se je odprlo brezno Gnidovčeve duše. Sklonil je glavo, odkimal: „Ne morem. Nisem vreden.“

Zaželel si je razgovora s škofom Rožmanom. Takoj so ga poklicali, čeprav je bila zgodnja ura. Ko bi bila zapisana vsaka beseda teh dveh mož! Smemo le ugibati. Eno so vedeli vsi: škof ga je pomiril. Prejel je sveto obhajilo. Toda zadnjikrat.

Začelo je orati po njem neznosno trpljenje. Prepeljali so ga v sanatorij Leonišče, ki je bil last usmiljenih sester. Z vso skrbjo so se zavzele zanj. Dva redovna brata sta bila določena, da sta bila ob njem izmenjaje noč in dan. Zdaj sta oba v večnosti.

Njegova duša se ne umiri: „Kakšen odgovor bom dajal Bogu od svojega življenja. Kakšen odgovor me čaka, ker še nisem dovršil svoje naloge, kot bi jo moral dovršiti. Pa res nisem mogel več. O, ljubi Bog, odpusti mi, ker še nisem vsega izvršil.“

Njegovi prividi so bili strašni. „Bežite, gori, vse je v ognju!“ „Evropa pa gori! Afrika gori!“

Njegovo delo: neprestano blagoslavlja, vodi procesijo z Najsvetejšim, s strežnikom moli, sam ne more. Nepopisno trpi. Samohotno se roki okleneta glave. Morale so biti silne bolečine.

Na vprašanja je redko odgovarjal. Njegov rodni brat Karel, žužemberški dekan, je vendarle vsaj enkrat dobil od njega odgovor.

„Trpiš?“

„Trpim.“

„Kje te boli?“

„Vse boli. — Molite!“

To se je dogajalo dan za dnem, noč za nočjo.

Imel je svetle trenutke. Zaprošil za obhajilo. A predno je do obhajanja prišlo, je spet zapadel v svojo temo.

Izgorel je v telesnem in dušnem trpljenju na dan sv. Blaža, 3. februarja, 1939.

Verjetno je imel zadnji vpogled v to razboljeno dušo škof Rožman. In ravno on je v izredno sklesanem govoru na pogrebni svečanosti izrekel besede, ki povedo resnico o Gnidovcu.

Med drugim je dejal: „Ko je privlekel svoj križ na Kalvarijo, se mu je Gospod na svoj način zahvalil. Vzel ga je s seboj na križ, da je z njim izpil do dna najgrenkejši kelih notranje zapuščenosti in da je njegova duša s Križanim vpila: Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil! Grozne so bile te ure v temi in ognju. A mi verujemo, da so bile te ure zanj odlika, s katero se je Jezus zahvalil svojemu Simonu, ki mu je petnajst let nosil voljno in zvesto težki križ“.

Telo je bilo preslabotno, da bi mogel na glas zakričati: Moj Bog, zakaj si me zapustil. A toliko bolj je odmevalo v njegovi duši. To je tista končna predanost, kjer izgori vse, zadnji sledovi jaza, zadnje sence greha in slabosti.

Zadnja postaja je bila v isti cerkvi kot prva. V cerkvi Srca Jezusovega je bil posvečen v škofa leta 1924 in v isti cerkvi so se množice — kljub hudemu mrazu — poslovile od njega.

Ob mrtvaškem odru na škofiji se je vila procesija. Dotikali so se trupla z rožnimi vencami, svetinjami. Sestra z neozdravljivimi očmi je dobila vid, ljudje so nagonsko čutili, da se poslavljaajo od svetnika.

Mlad akademik je zapisal: „Smrt te je dvignila s slovenske ravni na občečloveško, občo katoliško ravan. Mi mladi Slovenci pa smo začutili: duhovnega velikana je dala Slovenija človeštvu.“

Zakaj velikan? „Imel si jekleno voljo, ki si jo popolnoma postavil v izključno službo Najsvetejšega. Hočem, si dejal. In nisi užival ne kave ne vina ne skoraj nobene svetne naslade. Hočem, si dejal in si korakal naprej po apostolskih potih, čeprav si moral prebresti reko Drin. Hočem, si dejal in si hodil peš od Letnice do Uroševca 38 km daleč. In bogoslovec, ki je bil precej k askezi nagnjen, je strmel, da je nekaj sladkih hrušk bila tvoja celodnevna hrana. Takih čudovitih „hočem“, ki so podjarmili čutnega, telesnega, zemskega Gnidovca in izklesali iz tvojih filigramskih rok in udov duhovnega orjaka, morda svetnika, je pri tebi bilo na tisoče. Tega mi navadni zemljani ne znamo. Prav to pa tako nujno potrebujemo. Zato smo prišli k tvojemu mrtvaškemu odru, da bi se v tvoji visoki šoli samozataje učili klesati iz sebe prave osebnosti.“

Že zdavnaj prej je Gnidovec dejal: umreti je treba brez denarja, brez dolgov in brez greha. Pri njem se je to izpolnilo dobesedno. Z vso upravičenostjo bodo tisti, ki vodijo proces, brskali po najbolj ranljivi točki: upravi škofijske imovine, ki da jo je preveč na široko razdajal. A končno bodo klonili pred dvojnim. Skozi njegove roke je šel denar kot je šel skozi roke sv. Vincencija. Ne eden ne drugi ni gledal na uradne zapiske, ampak na uboge. Poznala sta zapoved ljubezni.

Konec koncev pa ostane — kot vsak svetnik — Gnidovec skrivnost milosti. On posebno, ker o sebi ni govoril in še manj pisal. Tak kot je bil, se je predal Bogu, to pa scela, z vso dušo. Odmiral je sebi že otrok, posebno kot duhovnik, kot škof pa je umiral naravnost „nečloveško“. Kaj pa se je dogajalo med njim in Bogom, to je vedel le on sam. Nam ljudem ostane le spomin molivca pred tabernakljem. Zravnan, brez opiranja na klečalnik, ure dolgo, zazrt s svojimi žarečimi očmi Vanj, ki mu je postal življenje. Izbral si je pot umiranja v nočeh čutov, duha in vere. Ostalo je le izmzgano telo, notranje izžgana duša, ki nista mogla prav nič več kot samo eno: ljubim. Tako je čakal ta mož, da se je razgrnila zavesa vere in je ugledal tistega, kateremu je daroval vse svoje življenje.

Ni dvoma, da imamo Slovenci nekako „sveto pravico in dolžnost“, da dosežemo poveličanje njega, ki se je do kraja ponižal in izničil. Naša molitev, priprošnja svetemu možu, predvsem pa naše posnemanje Gnidovca v tem, da vsak na svoji poti ostanemo zvesti do poslednje postaje, to bo pripravljalo pot, da ga nam Cerkev postavi na oltar.

F. S.

Há-i-ku: Velika noč

Há-i-ku sto otokov:
češnje gorijo
v Najlepšo Zoro.

Há-i-ku milijonov:
zakaj zgorijo češnje
v svilnat sneg?

Pusta je naša zemlja
brez cvetk v ljubezni,
brez melodije.

Toda češnje zórine
Vstalemu
vdilj oltarne prte tko.

Há-i-ku je japonska pesniška oblika, ki vsaj zadnja štiristoletja šteje 17 zlogov. Nekoč so bili priljubljeni pesniški in sploh družabni sestanki, kjer je vsak gost prispeval svoj há-i-ku, tako da je nastala dolga pesem, ki so jo včasih tudi zepisali. Tudi ta pesem tvori s štirimi 17-zložnimi há-i-ku miselno celoto; pesnik se z nevidnim poganskim spremljevalcem veseli cvetočih češenj, ki obarvajo japonsko pokrajino prav za velikonočne praznike, vsaj na Vzhodnem Japonskem. Paganski občudovalec se ustavi pri lepoti in hitri minljivosti cvetov, pesnik kristijan pa gleda v povezani naravi praznovanje neminljivega Jezusovega Vstajenja in Življenja, posebno po sv. Daritvi.

Vladimir Kos

MISIJONSKI NASMEHI...

O. VLADIMIR KOS S. J., Tokyo

Kot vsako leto sem hotel tudi letos v začetku leta 1980, ki je po japonskem uradnem štetju petinpetdeseto dobe šóva, poročati, kako je z našimi otoki na misijonski fronti. Kako je z bolj vidnimi premiki na teh 377,619 km², kjer zavzemajo bivališča le 3,2 odstotka, obdelana zemlja 15,2 odstotka, travnati predeli, reke, ceste pokrivajo 19 odstotkov, gozdovi pa ostalih 66,7 odstotkov celotne površine. In za koliko duš se je naših 114 milijonov prebivalcev premaknilo v bodočnost, in za koliko neumrljivih duš se je pomaknilo v večnost. Vsako leto izda tiskovni urad ministrskega predsednika knjigo statistik za preteklo leto, toda letos te knjige ni, ne vem, zakaj. In zato Vam bom, dragi dobrotniki in resnični prijatelji misijonov, poročal o nekaterih veselih dogodivščinah, ki so tudi neke vrste statistični podatki: v teh polnih 23 letih mojega misijonskega življenja na Japonskem so se dovolj često odigrali, da jih lahko res mirne duše prištevamo k delovanju Božje Previdnosti, da nam problemi ne vzamejo poguma; vendar so se dogajali zdaj tu zdaj tam, tako da jih ne moremo imenovati vsakdanje. Naj omenim tokrat le nekatere, ki so se kakor podmorske školjke sprijele z mojim spominom. Nekdanji smeh v globini srca – na Japonskem pomeni glasni zunanji smeh neke vrste sebičnost na račun ne tako vesele okoliščine – še zmeraj potuje v obliko smehljajev po površini lica. Kakor sončni žarek čez temno hladni zaliv Súruuga, kjer pišem te vrstice. Od tukaj je do Tokia 160 km na avtocesti, to je, tri in pol ure z avtobusom, ki mora deliti cesto s precejšnjim številom drugih vozil in ki si redno privožči sedem minut počitka približno na sredi vožnje.

ALI NA JAPONSKEM RES JEMO SUROVE RIBE?

Praden sem odpotoval na Japonsko, sem včasih ujel čudne, nejasne govorice o tem, da Japonci jedo surove ribe. Ob teh govoricah se mi je zmeraj stisnil želodec ali pa srce ali pa oboje. Toda tolažilo me je dejstvo, da nihče ni vedel nič gotovega; da so govorice vzbujale vtis, da gre le za neke vrste razvedrilo med le nekaterimi Japonci; in da sem vsakršne težave o bodočem misijonskem življenju, ki mi jih je domišljija po svoji naravi karseda nazorno predočevala, zaupal Božjemu misijonarju, ki bo že našel pravo zdravilo zanje. Ko sem 13. maja 1956 – številka trinajst mi je že od nekdanj posebnost ljuba, saj ni mogoče imeti n. pr. številke 14 brez nje! — stopil na deževna tla Japonske v pristanišču Jókohama, nisem videl nobenih rib. Tiste v naravnem surovem stanju so se bile skrile pred nelepim ropotom neprestano prihajajočih in odhajajočih ladij; pečenih rib pa tudi ni bilo videti v ogromni sivkasti dvorani, kjer je carinik brskal po moji ubogi prtljagi. Na poti v moje novo bivališče na jugu Tokia je vozač, prijazen japonski

semeniščnik, za las zgrešil v nasprotno smer drveti avto, tako da je sunek našega avta za tistih življenju potrebnih milisekund na levo prevrnil steklenico kave, ki mi jo je v ozadju avta ravno hotel ponuditi uslužni spremljevalec. Do tega življenjsko važnega trenutka je bila moja obleka bela; potoval sem bil namreč skozi poletje na cel mesec dolgi ladijski poti iz angleškega Southampton-a. Lahko bi rekel, da mi je bilo življenje dano na novo na tisti deževni cesti iz Jókohama v Tokio – zato, da se med drugim srečam s surovimi ribami. Po nekaj dneh, tednih in mesecih se nisem mogel več izogniti spoznanju, da spadajo surove ribe k normalni jedi Japoncev, če si jih morejo „privoščiti“; da so različne barve, vštevši lise črnila pri tisti vrsti rib, ki jih že od nekdaj nisem maral in ki jih Japonci imenujejo Ika; in da Japonci včasih počastijo goste tako, da jim dajejo jesti kak palec dolge, surove, lepo oprane, a – žive ribe. Še sedaj se spominjam, da v tistih dneh nisem spal brez sanj; neko jutro sem bil padel (s sicer nizke) postelje, ker so me v sanjah preganjale ogromne jegulje, ki seveda nič ne morejo za to, da so podobne morskim kačam. Potem sem bil nek topel jesenski večer povabljen skupaj z drugimi k uglednemu japonskemu katoličanu, ki nam je v začetku pojedine najprej postregel z zahodnjaškimi jedili, tako da sem upal na prijeten potek večernega obiska. Kako sem se v svoji nevednosti varal! Nisem vedel, da je pri take vrste obisku navada, da prihranijo največjo slaščico za osrednji del pojedine in da imajo, čisto naravno, surove ribe za največjo slaščico, vsaj s finančnega vidika (danes vem, da so surove ribe precej drage). Z ljubeznivim smehljajem je naš dobrotnik dal prinesiti na mizico — ogromno surovo ribo, ki me je s svojimi srepimi očmi v odrezani glavi, pod škrgami (alj pa nad njimi) pisano krvavi, enostavno prebodla. Telo ji je bilo razrezano na simetrične, srebrno blesteče koščke tako kot je n. pr. gosnica simetrično razdeljena, nakar so iz nerazrezanega, enako krvavega repa štrlele naravne bodice te ribe. Vsak izmed nas je prejel skodelico s sojino cmako — po japonsko ji pravimo šoju, največkrat pa v vljudnem tonu o-šóju – obenem z zeleno zmesjo japonskega hrena – imenuje se vásabi – in v mešanico obojega v skodelici bi morali namakati delce surove ribe, ki bi jih s paličicami spretno morali prenesti po zračni poti od srepo strmeče ribe. Naš gostitelj nas je vljudno vzpodbujal, da sežemo po kar se da velikih kosih. Obenem nam je postavljjal ob mizico vedno znova sveže steklenice piva, ki – kakor danes vem – res poveča okus. Jaz pa sem takrat, to je, tisti usodni večer, upal, da bom od mnogih steklenic piva postal tako pijan, da surovih rib ne bom prav čutil; da jih bom moral jesti, mi je bilo jasno, ker me je prav z njimi – ! – hotel naš gostitelj počastiti kot novega misijonarja za Japonsko, ki je še danes brez zadostnega števila takšnih vinogradnikov... Moj up, da se bom upijanil, se je enostavno razblinil; oči so se mi bolj svetile, lica bolj pordečila, čuti bolj poostrili, in tudi kratek, vnet vzdihljaj, da bi mi dano, kar tukaj umreti, mi (hvala Bogu!) ni bil uslišan. Na zunaj sem se smehljaj, znotraj pa sem trepetal; gostitelj se je končno odločil, da mi primakne vso skledo, ker se mu je zdelo, da se iz same vljudnosti nočem lotiti ribe, ki so se je zdaj držali le še veliki, rožnati kosi (ki jim pravimo po japonsko sášimi). Kot nekdanji borec za svobodo sem

zgrabil paličici, zgrabil ribji delec, ga pomočil v omako, natančno povedano, po ogromnem požirku piva, zaprl oči in – okusil eno izmed pravih slaščic tega sveta! Srepe ribine oči me niso več motile in tisto, kar je štrlelo iz repa, je naenkrat postalo del prastare slike, v kateri človek najde to, kar je že od vsega začetka bilo tam in čakalo nanj, da ga napolni z veselim zadovoljstvom. Od takrat imam surove ribe silno rad, posebno tiste s sledjo črnila, in groteskne polipe. Le na eno vrsto se še nisem prav navadil: na žive ribice, ki sem jih bil že zaužil in ki so izvrstne, a preden jih vtaknete v usta, se s telesom in repom nedvomno gibljejo. Ne vem, zakaj se zmeraj znova spominjam kanibalov.

KAKO SE NA JAPONSKEM UŽIVA RIŽ

Še nekaj me je bilo v stari Evropi vznemirljivo pred odhodom v neznani Daljni Vzhod: riž. Ne riž sam po sebi, ki nam ga je naša dobra mama večkrat postavila na mizo, okusno dišečega v mesenem soku; ampak posamezna zrna riža! Nekoč sem bil namreč poslušal nekega misijonarja, ki se je bil vrnil iz Daljnega Vzhoda v Evropo in ki nam je pripovedoval, kako se je moral navaditi na paličice, da z njimi trdno in spretno zgrabi tudi posamezna zrna riža, tudi v sami juhi! Na skrivaj sem potem poskušal loviti ta zrna v juhi; paličic nisem imel, za manevriranje sem rabil konico žlice, ki se mi je zdela še najbolj podobna ozkemu premeru dveh paličic. Čim bolj sem poskušal, tem bolj sem čutil svojo nezmožnost. Vedno znova so se zrna riža upirala še tako močnemu pritisku žlice; večkrat mi je spodletelo zato, ker so se zrna riža držala drugo drugega. Na seciranje pri kepi riža izven juhe pa sploh nisem mislil – vsa zrna so že zdavnaj izgubila dejansko samostojnost in se priličila v rižni hrib. In tudi tukaj sem svojo težavo zaupal Božjemu misijonarju in Njegovi strategiji, ki mi je bila zmeraj pomagala iz zagate. Takoj prvi dan po prihodu na Japonsko sem bil poln pričakovanja, da se od tovarišev naučim riževe jedilne tehnike. Še isti dan sem bil zmožen, s paličicami – pravzaprav: s paličicama – „ujeti“ eno samo riževo zrno v juhi, pa ne zaradi spretnosti. Prečastiti misijonar, ki nam je bil v Evropi razlagal eksotične strani Vzhoda, je bil pozabil omeniti, da se zrna riža kar nekako po naravi sprimejo z vsem, kar se jih dotakne; tukaj – in na Kitajskem – namreč riža ne kuhajo, kot pri nas; za pripravo riža sploh ne rabijo besede za kuhanje, marveč se poslužujejo posebnega izraza „gó han o táku“, to se pravi, oprani in oluščeni riž vzpostaviti določeni meri toplote in vode. Po mnenju japonskih kuharic je določena mera toplote in vode bistvene važnosti za končni produkt, da ga lahko imenujemo riž, to je po japonsko, Gó han. Surovemu rižu nikdar ne rečejo tako; beseda zanj je kóme, po navadi izgovorjena z vljudnim o – torej o kóme. Naj Vam zaupam, če kdaj pridete obiskat te otoke: najboljši riž je oni, pridelan v mrzlih predelih Japonske, n. pr. v pokrajini Niigata (izgovorjeni z dvema i, od katerih je drugi i močnejši od prvega).

(Sledi.)

KAKO DELA P. KOKALJ V ZAMBIJI

IZ „SLOVENSKI JEZUITI“, DEC. 1979

Veseli me, da sem zdaj bolj zdrav, kot sem bil vseh prejšnjih sedem let, ko sem imel bilharzijo, ki me je črpala. Po vrnitvi z zdravljenja 1976 pa sem še vedno bil rekonvalescent, mogoče sem še zdaj, kajti po bilharziji so včasih potrebna leta, da se spet okrepiš. Mimogrede: v misijonu p. Rudeža imajo 20 slučajev spalne bolezni in jim manjka zdravil; to je res obupna bolezen, ki človeka izčrpa in uniči.

Osebo sem zelo srečen v svojem delu. Župnija Sv. Ignacija se razlikuje od vseh drugih župnij v Zambiji, ker je mednarodna. V glavnem mestu so ljudje zelo različnih narodnosti, mnogo je diplomatov, profesorjev in strokovnjakov. V naši župniji se zbirajo zambijski izobraženci. Lusaka je namreč tako zgrajena, da so v posebnih predmestjih reveži, bogatejši pa imajo svoja naselja. Razlog je preprost: ubožnejši si ne morejo privoščiti boljše hiše z vodo in elektriko, zato stanujejo v velikih naseljih, ki jih je zgradila mestna uprava, in plačujejo najemnino, mesečno od 8—30 dolarjev, ali pa si gradijo hišice v „divjih predmestjih“. Zato so tudi lusaške župnije nastanjene s preprostimi delovnim ljudstvom, s katerim se inteligenca ne družijo (!). Izobraženci pridejo predvsem k Sv. Ignaciju, kjer so vedno bili irski jezuiti, sami zelo izobraženi, profesorji na raznih visokih šolah, in je na ta način vse bilo skrojeno za „elito“. Seveda je tak razvoj obžalovanja vreden. Cerkev ne sme podpirati človeško slabost, ki je vzrok delitve: revni — bogati, izobraženi — neizobraženi. Moja naloga, da ta zid zmanjšamo, ni lahka. Predvsem si prizadevam, da se revni počutijo „doma“ tudi v cerkvi sv. Ignacija. Zato imamo zdaj eno mašo v domačih jezikih — prej je bilo vseh 7 nedeljskih maš v angleščini, ki je v Zambiji službeni jezik. Dva poskusa pred mojim prihodom v župnijo, da bi uvedli mašo v domačih jezikih, sta propadla. Pri drugem poskusu sta prišla le še dva ali trije k maši, zato so jo ukinili. Ker sem imel izkušnje desetih let v predmestju v župniji Matero, sem se stvari lotil na drugi način in zdaj imamo odlično, dobro obiskano mašo v domačih jezikih. Obiskovalcev je vsaj 450 in število raste. Seveda izobraženci zahtevajo mnogo razumevanja, potrpežljivosti, „diplomacije“ v dobrem pomenu te besede. Zelo, zelo so konservativni, ne želijo sprememb, radi bi se vrnili na dobo pred Vatikanom II., se vedno prepevajo dele maše v latinščini, v angleščini pa tradicionalne angleške pesmi iz prejšnjih stoletij. Zato sem uvedel posebno mašo, ki jo vodi zbor študentov, pojejo ob zvoku dveh kitar bolj moderne angleške pesmi. Ta maša ima okrog 300 obiskovalcev in nima posebne podpore med izobraženci. Ti si želijo harmonij. (NB.: Ko govorim o izobražencih, mislim na domačine Zambijce, ki so itak v večini v naši župniji.) Pri glavni, tradicionalni maši našteješ čez 200 avtomobilov in ok. 800 vernikov.

Eno je gotovo: župnija Sv. Ignacija je že dobila drug obraz, drugačno strukturo, drugače diha in živi. Naj Bog presoja.

Po široki prevozni „cesti“...

SPET SEM V ZAMBIJI

Iz Sončne Zambije, dec. 1979

Dragi prijatelji, spet sem v Zambiji! Ne vem pa točno, ali sem se vrnil sem, ali pa sem prišel na novo. Kajti pet let odsotnosti le ni navadni mačji kašelj. Tudi vem zagotovo, da se mi ni treba predstavljati bralcem Sončne Zambije. Naš urednik Jože je namreč poskrbel za to, da ste moje ime lahko prebrali vsaj enkrat na leto, pa naj je od mene prejel kakšno pismo ali pa nobeno.

Vem tudi zagotovo, da sem odšel na pot v Afriko 23. oktobra letos z ljubljanskega kolodvora. Ne vem pa točno, kdaj sem prispel v Afriko, niti ne vem kje. Na trdna tla sem stopil najprej v Khartumu, samo za nekaj minut. Potem spet v Nairobiju, za nekaj ur. In končno sem pristal v Lusaki – za vse življenje. Zaradi vseh teh pristankov sem bil kar zadovoljen, da nisem papež, kajti poljubljati letališka tla ni najbolj apetitno.

Na letališču v Lusaki so me pričakovali Barica Rous, Jože Kokalj in Stanko Rozman, katerega je Sveti Duh čisto po naključju pripeljal na letališče iz oddaljene Mumbwe. Nastanili so me za prvo silo pri Svetem Ignaciju. Naslednje dni sem si ogledoval Lusako v pomladnem cvetju in njene urade, da sem si uredil potrebne dokumente. Ko je bilo vse urejeno, me je Janez Mlakar, neutrudni župnik v Sv. Kizitu, zapeljal v Mumbwo, kjer vedri in oblačí Stanko, lestev pa mu drži Ivica Gerovac.

Pri Stanku sem ostal pet dni in občudoval njegovo faro in njegov vrt. Na oboje je upravičeno ponosen: na faro, ki je večja od cele Slovenije in je največja v lusaški nadškofiji, na vrt pa zato, ker ga je v precejšnji meri sam lastnoročno zasadil.

Ker imajo v Mumbwi toliko bogastvo tropskih sadežev in ker bi si tudi jaz rad prislužil nekaj občudovanja, sem se spravil h kuhji (kuhar je na počitnicah) in slovesno naznanil „piščanca a la Tahiti“. Pa se je zgodilo, da sem ga pustil v pečici nekoliko dlje kot je treba. Posledica: Piščanec je bil še kar užiten, samo „a la Tahiti“ ni bil več, ker se je vse sadje prismodilo.

Da se izognem nadaljnih nesreč, sem za nedeljsko kosilo stopil v kooperacijo s Stankom. Golaž smo zamesili v visokotlačni lonec in ga pristavili pred mašo, po maši smo ga pa pojedli. K sreči je Stanko nalil vsaj pol lonca vode, kajti maša je trajala natanko dve uri in dvajset minut. Bila je to maša zadušnica za sestro, ki je pred kratkim umrla. Med mašo se je zvrstilo samo sedem pridigarjev in nič koliko pesmi.

Seveda me je Stanko peljal tudi v narodni park, ki deloma spada v njegovo župnijo.

Beli očetje

Potem ko smo v misijonu Kasisi proslavili Stankove zadnje zaobljube, sem se z avtobusom odpeljal na zambijski vzhod, v Chasso,

kjer zdaj krtačim svoj činjadža (ali čičeva) jezik. V Chassi delujejo Beli očetje. Trenutno sta tu dva Tomaža, eden Holanec, drugi Švicar. Tretji duhovnik je domačin Viktor, na jezikovni praksi pa je še severozambijski diakon Kizito. Potem so tu še sestre, same domačinke, in bratje maristi, ki so po večini Franko-Kanadčani. Očetje me radi povabijo s seboj na podružnice, kjer imam več priložnosti, da se pogovarjam z ljudmi.

Beli očetje imajo zanimiv sistem katehumenata, katerega se zelo strogo drže. Imajo štiri letnike in po vsakem letniku izpit. Kdor ga ne napravi, ne gre v višji letnik. Kljub vsej strogosti pa vsako leto krstijo vsaj 350 odraslih. Seveda imajo tudi osip, vendar ne več kot 30%. Pred kratkim smo bili na podružnici, kjer je 53 katehumenov položilo izpit po prvem letniku, na drugi podružnici pa kar 79. Ko to gledam in poslušam, bi rad vsem dvomljivcem in malodušnejšem po krščanskem svetu zaklical po galilejevsko: „In vendar raste!“ Namreč Kristusova Cerkev.

Pa si bo kdo mislil, da sem se pač znašel v kakem zabitem koncu sveta, kjer ne vedo, kako se svet suče. Motiš se, dragi bravec! Ko sem prvi dan odšel na klepet z vaškimi dečki, sem iz ust dveh od njih zaslišal jugoslovanske izraze. Seveda sem se zanimal za izvor njihovega znanja. Povedali so mi, da šestdeset km od tod jugoslovansko podjetje gradi novo cesto.

Jože Grošelj S. J.

Misijonar o. Stanko Rozman S.J. iz Mumbwe, kjer se je nekaj časa mudil tudi pisec gornjega poročila, misijonar o. Jože Grošelj S.J. Kot je videti, je šel misijonar Rozman na deželo k vernikom in jim tam kar na prostem maševal, a na zemljišču, kjer jim bo v kraju Nangomi zgradil cerkev.

MARSIKAJ Z MADAGASKARJA

Poroča Peter Opeka CM, Vangaindrano

DVA NOVA STA PRIŠLA

Končno smo sprejeli naša nova misijonarja, duhovnika Klemena štolcarja in laika Markota Vilfana. Rado Sušnik ju je šel čakati v Tananarive. V Vangaindrano so prišli v nedeljo 27. januarja. Sprejeli smo nova kar slovesno. Prišli so zjutraj pred mašo. Na dvorišču smo ju pozdravili sobratje, nato smo šli k zajtrku, med katerim smo poizvedovali, kako sta potovala in kako so se vozili s pirogami čez našo veliko reko Mananara, ki je zaradi deževja zelo narasla in je deroča. Še Malgaši se je bojijo, kaj šele nekdo, ki komaj pride. A naša novodošla misijonarja se verjetno nista zavedala nevarnosti, saj ju je pač dovolj prevzela novost kraja, bujna narava in drugo.

Čez kake pol ure smo šli v cerkev k somaševanju. Cerkev je bila polna in kristjani so krepko peli, da je nova misijonarja kar pretreslo. Po maši je bil nekak uraden sprejem novih v naše misijonsko področje. Predstavili smo ju kristjanom, in ti so ju res lepo sprejeli. Darovali so jima riž in gosko, kar je običajen dar ljubljnim gostom. Po nagovoru predsednika župnijskega sveta, ki je mestni župan, so ljudje burno ploskali, nakar sta se nova misijonarja zahvalila za topel in prisrčen sprejem, kar sem kajpada prevajal v malgaščino. Nato je še mladina zapela pesem: „Kristus nas združuje in zedinjuje“. Potem pa že ni bilo več mogoče zadrževati otrok in odraslih, ki so komaj čakali, da novodošli stisnejo roko, kar za Malgaša pomeni, da je novodošli sprejet v skupnost. Rado Sušnik je vse to slikal in če bo kaj uspelo, bom poslal.

NAŠ EKUMENIZEM

Tisto nedeljo popoldne smo imeli skupne molitve s protestanti: ekumensko srečanje, saj je bilo prav ob zaključku svetovne osemdnevnice za zedinjenje kristjanov. Tako sta novodošla spet doživela veliko kristjanov skupaj in poslušala njihovo petje. Vangaindranska cerkev je bila nabito polna, saj so se udeležili molitev katoličani in protestanti, kot smo se preteklo nedeljo vsi skupaj zbrali v protestantski cerkvi. Na našem vangaindranskem področju je zelo veliko protestantov, več kot pa katoličanov. Katoličani smo večji del v mestu, oni so pa večinoma na podeželju. Protestanti so prišli v te kraje misijonarit preje kot katoličani in so zelo pridno delali. Hvala Bogu, tu se je ekumensko gibanje zelo prijelo in se zbližujemo. Po končanih molitvah smo se vsi uvrstili v skupno procesijo, ki je bila zelo dolga. Vse skozi smo prepevali, nekaj katoliških in nekaj protestantskih pesmi. Vsi smo doživljali veselje bratov ob spravi. Procesija ni bila kako triumfalistično dejanje, ampak hoteli smo poganom pokazati, da smo res eno božje ljudstvo, ki skupaj hodi in oznanja isto božje kraljestvo.

NEMIRI

Komaj dober teden po tem prazniku smo imeli pa malo drugačno doživetje: Prvič smo v Vangaindrano doživeli študentovsko manifesta-

Pred župno cerkvijo v Vangaiḡdrano. Bradati je župnik Peter Opeka CM, debelušasti gospod v sredi je krajevni škof, ostali so člani in članice župnijskega sveta v Vangaiḡdrano.

cijo. To se je zgodilo 7. februarja. Študentje so protestirali zaradi pomanjkanja riža in zahtevajoč gimnazijo, ki so jo oblasti obljubile že pred tremi leti. Študentje stoje na stališču, da gimnazije niso zgradili, ker je za to namenjeni denar izg'nil v druge žepe. Poleg tega so protestirali zaradi pomanjkanja osnovnih življenjskih potrebščin in zaradi strašno visokih cen teh stvari, kadar se dobe: riž, sol, vžigalice, petrolej, sveče... take stvari primanjkujejo. Študentje so torej 7. februarja takorekoč zavzeli mesto in s kamenjem napadli vse državne urade in trgovine in je izgledalo kot sodni dan. Popoldne so zažgali 15 sodov nafte, ki je vsak držal po 200 litrov. Bali smo se, da bodo vse uničili. A so se meščani sami ustrašili, da jim tudi njihove stanovanjske hiše zgore. Zato so se lotili gašenja in pogasili požare. Mnogi prebivalci so pa sploh začeli pobirati svoje stvari in se umaknili na deželo. No, našega misijona se demonstranti niso dotaknili, saj je bilo med njimi tudi mnogo katoličanov. Proti večeru so pridrveli štirje kamioni vojaštva, ki je zasedlo vse mesto. Študentje so nehali razgrajati, a so organizirali spredov po mestu, v katerem so nosili protestne napise, peli in kričali proti oblastem.

Kar je za nas boleče, je okolnost, da so oblasti v našem mestu skoraj vse v rokah katoličanov. Kajpada so krivi, ker se ne zganejo dovolj in mislijo, da se bo vse samo naredilo. Seveda je kriva tudi centralna vlada, ker ne skrbi za razvoj tega našega južnega nerazvitega področja. Zdaj je sicer v mestu in okolici mir, vojaštvo je ostalo in

straži, a študentje grozijo, da bodo obnovili nered, če ne dobe v mestu obljubljenega gimnazija. Na splošno vlada vsepovsod po otoku velika negotovost. Cerkev ima še kar precej svobode za svoje delo. Sicer nas skrbi, kaj bo jutri, toda po nekaj letih življenja med Malgaši sem spoznal, da so ti ljudje pravi mojstri, kadar jim kaže, da se spravijo med seboj: takrat, ko je najbolj napeto in se je že bati izbruha državljanske vojne, že znajdejo spet kako rešitev, ki prinese mir za nekaj let.

V AMBOSITRO IN TANANARIVE

Tole pismo pišem iz Ambositre, kamor sem pred tednom dni pripeljal novega misijonarja Klemena Štolcarja, da se bo sedem mesecev ukvarjal s študijem malgaščine. Vidim, da se je Klemen dobro uživel in da se je z ljubeznijo lotil tukajšnjega domačega jezika.

Iz Ambositre sem šel v glavno mesto dežele Tananarive, kjer sem imel marsikaj nabaviti. Tam sem po televiziji videl, kako so v Vangaindrano tedaj postavili temeljni kamen za novi veliki most nekaj pred vhodom v mesto. Dolg bo 539 m in delali ga bodo Italijani. Most bo največji na vzhodni obali Madagaskarja in bo pomenil velik napredek za deželo. Ljudje našega področja bodo pa skozi dve leti imeli nekaj zaslužka, kar je tudi razveseljivo.

DUŠNOPASTIRSKI PROBLEMI

Za nas je najbolj trd oreh pastoralno delo. Sedaj, ko se nekaj časa mudim tu, na visoki malgaški planoti in opazujem tukajšnje krščanstvo, doživljam, kako smo še daleč pri nas doli na obali. Na planoti je že veliko dobrih krščanskih družin, ki so temelj pravemu krščanskemu življenju. Na obali skoraj ni takih družin, imamo le dobre krščanske posameznike. V nekaterih družinah moli mati, in ne moli oče. V drugih družinah molijo le otroci, starši ne. Ko bodo otroci odrasli, bodo tudi oni odnehali ob starših, ki ne molijo in ne hodijo k maši... pa so krščeni, prejeli prvo sveto obhajilo in sveto birmo...

Skupaj s kristjani premišljujemo in iščemo, kako naj bi vera spreobrnila malgaškega človeka in ga resnično približala Kristusu. Zato tudi postajamo bolj zahtevni ob podeljevanju zakramentov, posebno svetega krsta.

Zadnjič je podpredsednik našega župnijskega sveta po maši pri oznanilih naznanil ljudem, da je župnijski svet sklenil, da se ne bodo več krščevali otroci staršev, ki niso cerkveno poročeni, čeprav ni nobenih resnih ovir za poroko, in tudi otroci tistih staršev ne, ki povsem stojijo ob strani v prizadevanjih Cerkve. Kar v cerkvi so začeli kristjani glasno protestirati, tako da sem moral z močnim glasom prositi za mir, preden sem dal mašni blagoslov. Nekateri so mrmraje izjavljali: Če bo tako težko s krstom, bomo šli pa h protestantom. Vem, da tako govorijo samo zato, da bi mi popustili.

Povem vam, da je zelo težko za misijonarja, če ne krščuje, a je enako težko in boleče zanj, če krščuje ljudi, za katere ve, da jim Kristus ne bo nič pomenil v življenju.

PRVI VTISI MARKA VILFANA

Mladi laični misijonar Marko Vilfan, ki je bil gojenec Misijonskega zavoda in se je po končani srednješolski maturi odločil, da gre tudi on za tri leta svojega mladega življenja brezplačno delovat na Madagaskar v pomoč slovenskim misijonarjem in misijonarkam tamkaj, je mesec dni po prihodu na rdeči otok takole opisal svoje novo življenje:

S Klemenom Štolcarjem sva se poslovila od Pariza 23. januarja popoldne. Veliko letalo naju je sprejelo. Pristali smo najprej v Marseillu, odkoder smo poleteli drugo jutro v Djibuti že v Afriki. A tam so nam rekli, da so zasledili v letalu napako, ki jo morajo popraviti, preden spet odplujemo. Ostali smo v letalu in čakali. Malo kasneje so nam razdelili zajtrk. Po zajtrku pa so rekli, da more vsak pograbiti svojo ročno prtljago in zapustiti letalo ter se bolj ugodno namestiti v letališkem poslopu. Tako smo na letališču spet posedali in čakali. Vmes so nam stregli z dobro hrano, a prenočišča nam niso nudili. Zato smo se vrnili v letalo, ki je bilo malgaško. Šele na koncu dneva so nam javili, da nas drugo jutro pride iskat iz Pariza drugo letalo in nas popelje do cilja. In res se je zjutraj pojavilo veliko francosko letalo Air France ter nas odneslo do Tananarive, glavno mesto Madagaskarja.

Na letališču naju je čakal Rado Sušnik. V tem mestu smo se zadržali poldrugi dan in smo si ta čas mesto dodobra ogledali. 26. I. popoldne smo se pa z letalom odpeljali do Farafangane. Na drug način tiste dni ni bilo mogoče potovati, kajti teden dni preje je tam vladal velik ciklon in so bile velike poplave ter več mostov podrtih. V Farafangani smo prespali, drugo jutro smo se pa podali v Vangaindrano, kjer delujeta Peter Opeka in Rado Sušnik. Prišli smo ravno k nedeljski maši, pri kateri se je zbralo veliko ljudi. Peter naju je po maši predstavil vernikom, ki so naju toplo sprejeli in se nama zahvalili, da sva prišla, da Slovenci še niso pozabili na Madagaskar. Darovali so nama dve raci, kot je pri Malgaših navada. Popoldne je bilo ekumensko srečanje in molitev s protestanti, nakar se je razvila procesija vseh po mestu.

V sredo po tej nedelji smo se vsi misijonarji zbrali v Vangaindrano, kjer je osrednja postaja slovenskega misijona. Naslednji teden so naju pa vošili na vse postojanke, kjer delujejo Slovenci.

Najprej sva bila z g. Klemenom pri Francetu Buhu, bolj na zahodu v kraju Vondrozo, in sicer sva ostala pri njem 4 dni, od srede do nedelje. S Francetom sva si vse ogledala, kjer naj bi jaz kaj poprijel. Nujno potrebuje dvorano in cerkev je treba popraviti. A težava je ta, ker se že od avgusta 1979 ne dobi niti vreča cementa. Ves cement, ki ga Madagaskar uvozi, gre za državne gradnje, kajti gradijo nove mostove, univerze, dijaške domove, in drugo. Zato moramo tu z gradnjo tako dolgo počakati, dokler ne dobimo cementa. A dela se mi kljub temu

ne manjka. Popravljam avtomobile in motorje in še česa drugega se lotevam.

V nedeljo sva šla oziroma smo šli iz Vondroza k Janku Kosmaču v Ankarani, kjer stoji tista cerkev, ki jo je zgradil eden od mojih treh predhodnikov, ki jih je tudi poslal Misijonski zavod za tri leta na Madagaskar, Fredi Žitnik. S Klemenom sva tu v zvoniku napravila lesen pod, da se more človek povzpeti do zvonov, pa tudi, ker je od tam prav lep razgled. V ponedeljek nas je povabila neka družina v kraju, da smo šli k njim večerjat. Vse je bilo prav po malgaško: sedeli smo na tleh v kolibi. Pogostili so nas pa dobro.

V sredo smo se odpeljali naprej, se pravi, nazaj v Vangaindrano. Naslednjo soboto sva šla s Klemenom iz središča v Matango, kjer deluje Janko Slabe. Z nami je šel tudi naš škof, ki sva ga bila že poprej spoznala v Farafangani. Škof je naložil na avto Klemena in še druge, dočim sem se jaz peljal z motornim kolesom, kakor tudi Janko Slabe s svojim. V Matangi je bilo veliko slavje: blagoslovitev votline in kipa Lurške Matere božje. Kot vsepovsod so nas tudi tu lepo sprejeli in darovali riž in kokoši. Neverjetno, koliko dajo na prihod misijonarjev, in kako darujejo iz svojega, čeprav so sami veliki reveži. Ljudje so zelo prijazni in vedno nasmejanih obrazov, čeprav žive v zelo sirotnih okoliščinah, po našem gledanju, reveži, ki jim je riž vsakdanja hrana, če ga imajo.

V ponedeljek zjutraj smo se vrnili v Vangaindrano, kjer smo se poslovili od škofa, ki je šel naprej v Farafangano, kjer ima sedež.

V petek, 12. februarja smo šli pa tja, kjer deluje Rok Gajšek, v Ranomeno; tam sva ostala s Klemenom do nedelje. Ranomena je lep kraj. Misijonar ima lepo hišico in tudi cerkev je lepa. Rok Gajšek ima sicer električni generator, a ni imel luči ne v hiši ne v cerkvi, okvara že od božiča. Prosil me je, naj poskusim popraviti. Zamenjal sem dva glavna ključa in je generator takoj začel delovati.

Tudi sicer, kamor koli sem prišel doslej, sem že uredil to ali ono...

V Ranomeni delujejo tudi usmiljenke, katerih prednica je Slovenka s. Marija Pavlišič. V Vangaindrano jih je še več in med njimi je Slovenka s. Amanda Potočnik. V Vangaindrano sva se s Klemenom vrnila v nedeljo popoldne.

Pa še ni bilo konec ogledovanja misijonskih postojank naših rojakov. V ponedeljek dopoldne smo šli vsi štirje: Peter Opeka, Rado Sušnik, Klemen Štolcer in jaz v Manambondo k Janezu Puhanu. Tam smo ostali še en dan. Blizu teče reka, kamor smo se šli kopat. Puhan ima bolj revno cerkvico, ki je slamnata. Še ko sem v Parizu čakal na vselitveno dovoljenje, sva s Tonetom Jenicem, ki tam študira kiparstvo, pa je bil preje tri leta na Madagaskarju, načrtala za Puhanov misijon novo cerkev. Kakor hitro bo mogoče dobiti cement, bo treba tudi to sezidati. V torek smo se počasi vračali proti Vangaindranu; ustavili smo se ob morju, kjer smo se osvežili. Obala je krasna, peščena.

V ponedeljek, 25. februarja pa že grem z motorjem, ki so mi ga dali na uporabo (Honda 11CB), k Francetu Buhu, da popravim streho

Na sliki vidimo Klemena Štolcarja, Marka Vilfana in Janka Kosmača,
ko sta bila nova misijonarja pri njem na obisku.

cerkve; podaljšala jo bova ob straneh, da je ne bo preveč močil dež. Ta dan bo že mesec dni, kar sem na Madagaskarju.

Tu se imam dobro, kajti klima je čisto podobna argentinski. Tudi hrana je dobra. Narava je prekrasna, da se ne da popisati, pač pa bom poslal slike, saj sem uporabil že 4 filme.

Pripomba uredništva: Marko Vilfan pa v drugem delu poroča, da je že malo poskusil nadleže Madagaskarja, saj je že prebolel en napad malarije, a je zdaj že spet čisto dober. Proti tej boleznici se je treba zdraviti preventivno, to je, da trajno jemljejo gotova zdravila. Naj pripomnimo tudi, da nam bo kaj več povedal o sebi, Marku in vseh drugih slovenskih misijonarjih Peter Opeka CM, ko pride v avgustu tega leta k domačim v Argentino in morda še drugam po izseljenstvu; obenem z obiskom domačih se bo tudi osvežil za novo dobo dela na Madagaskarju.

AZIJSKE MISIJONARJE SEM OBISKAL

L. L. C.M.

V HONGKONGU PRI SALEZIJANCU STANKU PAVLINU

V torek, 14. marca me je s. Deodata Hočevar O.S.U. že ob 6. uri zjutraj odpešjala s hišnim avtom v spremstvu služkinje na letališče glavnega mesta Jave, Djakarta. Tam mi je potekalo vse v redu. Poslovil sem se od dobre sestre, stopil v letalo in ob 3.15 smo bili že v zraku. Prodirali smo skozi oblake in se dvignili visoko nadnje. Vožnja je bila mirna, trajala pa je malo več kot 4 ure.

Ob pol ene smo bili v Hongkongu, nad katerim je ležala megla. Pa vendar je letalo lepo pristalo na letališki stezi, ki sega nasuta daleč v morje; človek ima vtis ob pristajanju, da bo letalo sedlo kar na morske valove... Že zagledam znamenito mesto: Sami hribi in po njih postavljene stolpnice, druga za drugo, druga nad drugo. Po pregledu papirjev in prtljage v letališkem poslopju se uvrstim za taksi. Ko pridem na vrsto, pokažem taksistu naslov Stankota Pavlina, češ, naj me pelje tja. Govoriti nisem mogel nič, kajti taksisti so bili vsi Kitajci in tudi če bi taksist znal angleško, ne bi dosti pomagalo, ker jaz ne bi znal. Taksist malo premišljuje, se posvetuje s prometnikom, ki čuva nad vrsto, pa se mu posveti in me vzame na vozilo. Voziva se, lahko rečemo, čez hribe in doline, vse pozidane, in skozi velemestni promet; zavijeva v podmorski predor, ki vodi s kitajske celine na otok Aberdeen, ki tudi spada pod angleško kolonialno oblast in na katerem leži najvažnejši del tako trgovskega Hongkonga. Predor je dolg kar 7 km.

Po skoraj tričetrtturni vožnji sem in tja, gor in dol, vedno pa med visokimi poslopji, a proti koncu vožnje ne tako na goste postavljenimi, sem bil že kar v skrbeh, me taksist vodi proti cilju k Pavlinu ali ne. A končno je vozilo ustavilo pred poslopjem z angleškim in kitajskim napisom: Aberdeen Technical School. Ime mi je bilo domače, saj sem nazadnje Pavlinu pisal vedno na ta naslov. Zato sem kar raztovoril prtljago in pogumno stopil v vežo in tam kitajskega portirja povprašal po Stanku Pavlinu. Kar takoj je razumel, za kaj gre, telefoniral in hitro dobil odgovor, naj me pospremi k rojaku. Lahko si predstavlja bravec, kako veselo sem stopal po stopnicah v prvo nadstropje, dočim mi je eden od mladih Kitajcev nesel kovček. Čeprav čisto sam, brez znanja jezika, sem vendar srečno našel spet enega slovenskega misijonarja!

Spremljevalec mi zgoraj odpre neka vrata in že zagledam v črnem talarju znano mi pojavo salezijanskega duhovnika Stankota Pavlina. Kar pada sva si v objem! Tudi tega misijonarja sem v življenju prvič osebno srečal. Zvedel pa sem zanj, ko sem še kot lazaristovski bogoslovec imel za uredništvo Katoliških misijonov vso skrb za slovenske misijonarje, dopisovanje z njimi in zbiranje pomoči zanje. In ko sem šel nekoč, kot tolikokrat, k trgovcu Sfiligoju tam za frančiškansko cerkvijo v Ljubljani kupovat za razne misijonarje podobice, svetinjice, križce, itd., me je prijazni trgovec

Hongkong sestoji večinoma iz samih takihle skupin visokih poslopij.

vprašal, če kaj poznam nekega misijonarja Pavlina, ki da se mu je z Japonske eglasil in ga prosil za razne devocionalije (nabožne predmete). Čeprav sem bil v pismenem stiku z vsemi tedaj znanimi slovenskimi misijonarji, sem o tem tedaj prvič slišal. Prosil sem trgovca za naslov, pisal na Japonsko in dobil odgovor od mladega salezijanskega brata Stanislava Pavlina. Tega je zdaj že kakih 42 let, če ne več. Če se ne motim, je Stanko Pavlin, primorski Slovenec, tedaj delal v Tokyju in, kot rečeno, kot brat laik. A kmalu nato mi je sporočil, da so mu predstojniki odobrili pripravo na duhovništvo. Potrebne študije je šel delat na Kitajsko, v Kunming, delokrog misijonarja Kereca in Majcena, kateri je bil tedaj ravnatelj velike, od Kereca zgrajene salezijanske šole. Tam se je Pavlin srečal z več slovenskimi lazaristi, ki so iz begunstva odšli delat na Kitajsko, katera tedaj še ni bila pod rdečo oblastjo, bil posvečen v duhovnika, pa se moral tudi on umakniti pred rdečim navalom, in sicer v Hongkong, kjer sedaj deluje kot duhovnik v različnih vodstvenih položajih v raznih zavodih pač že okrog 30 let.

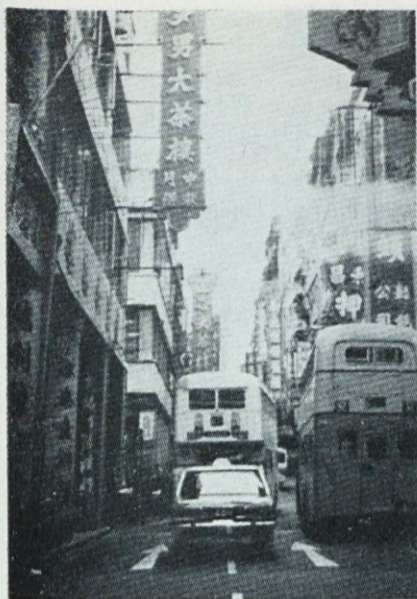
Pripovedoval sem misijonarju, zakaj ni z menoj njegovega sobrata Kešpreta, ki sem mu ga bil prej v pismih napovedal, povedal tudi, kako sem v Iranu izgubil 10 dni, čakajoč tam nanj, kako sva se zamudila v Madrasu in potem radi moje smole v Kalkuti..., pa da mi je zato čas silno kratko odmerjen in bi rad čim prej naprej na Formozo. Misijonar je obžaloval, češ da mi ima toliko pokazati, a razumel je tudi on in dejal, da bova tiste ure, ki jih bom mogel preživeti v Hongkongu, čim bolje izrabila. In res je treba reči, da je bil Stanko Pavlin izredno iznajdljiv pri tej izrabi časa. Kar takoj sva šla na pot z vso mojo prtljago, kajti prenočil naj bi to noč v salezijanski provincialni hiši, ki je v drugem koncu mesta, bolj v

sredini velemesta. Sedla sva v enega hišnih avtov, katerega je vozil Stanko, in zdrčala prav za prav nazaj po isti poti, po kateri sem prišel.

Spotoma mi je misijonar na moja vprašanja marsikaj pripovedoval. On je v tej obrtni šoli zdaj šele nekaj let, a je v njej deloval že v začetku svojega življenja v Hongkongu. Njegovo sedanje poslanstvo je predvsem disciplina in duhovna formacija vseh notranjih gojencev, katerih je kar tristo, mnogi od njih že katoličani; poleg tega se šola tam še 400 drugih mladih Kitajcev, katerim se nudi moralna vzgoja. (Zdaj je misijonar Pavlin podravnatelj in ekonom še večje salezijanske srednje šole Tang King Po, istotam.) Misijonar mi je predlagal, da bi v kratkem času, ki ga imam, ogledala vsaj nekaj misijonskega življenja in dela v tem koncu svobodne kitajske zemlje, in sicer tisto, kar mi on najlažje in najhitreje pokaže, salezijansko delo, kar sem z veseljem sprejel zlasti tudi zato, ker so tu več ali manj časa delovali še drugi slovenski salezijanski misijonarji, pokojna Jožef Kerec in Jožef Geder in pa zdaj v domovini živeči Andrej Majcen; vsi so tam prav za prav pionirili. Tako sem v poldrugem dnevu v Hongkongu doživel menda osem salezijanskih zavodov, ki pa še niso vsi, ki jih imajo salezijanci tamkaj. Povsod sem videl tisoče kitajske mladine žarečih obrazov, pa aspirante, klerike, bogoslovce in mlade duhovnike salezijanske družbe, večinoma Kitajce, a tudi nekaj pribeglih iz Vietnama. Nekateri teh zavodov so še pod predstojništvom misijonarjev iz raznih dežel krščanskega sveta, a večino vodijo že domačini, mladi kitajski duhovniki, saj so pa tudi kitajski sobratje številčno že veliko močnejši, mladina, ki jo vzgajajo, pa itak vsa kitajska. Ker tudi kitajski salezijanci radi gredo dopolnjevati študije v Italijo, zato je ta ali oni znal precej italijanščine, več kot jaz, in se mi je bilo mogoče z njimi tudi kaj pomeniti. Vsi pa obvladajo angleščino in, kajpada, svoj materni jezik, kateremu zadnje čase dajemo vedno več prednosti, kar je povsem razumljivo. Saj je ta zemlja kitajska zemlja, čeprav je še pod kolonijalnim angleškim imperijem.

Vsi salezijanski zavodi so velike, močno zidane in lepo urejene stavbe. Kajpada se brž pozna, kateri zavod je starejši, kateri mlajši. Zависи pa veliko tudi od tega, koliko prostora so imeli graditelji na razpolago. Nekateri zavodi so osem, deset nadstropni, a brez velikih dvorišč, drugi imajo spet prostorna dvorišča ali vsaj terase za razvedrilo. V zavodu, ki ima šolo z več kot 2.000 učenci, sem videl, kako pridobivajo nekaj 100 m² prostora za dvorišče, da se bodo mogli otroci med odmori malo zleteti. Zavod je bil zgrajen na pobočju hriba, pa zdaj z vsekavanjem, odvažanjem in nasipanjem izravnavajo zemljišče v ta namen. Mladine je pa povsod veliko, tako za ljudske, srednje in obrtne šole. Zelo lepo število srednješolcev se med letom pripravlja na krst, ki se podeljuje vsako leto ob zaključku šolskega leta, krščenji fantje dobivajo poleg splošne moralne vzgoje za vse še posebej ure krščanskega nauka za poglobitev svoje vere in krščanskega mišljenja ter čutenja s Cerkvijo. V zavodih imajo pevske zборе, orkestre, prirejajo gledališke nastope in koncerte, itd. Naš rojak je med salezijanci v Hongkongu najbolj upoštevan učitelj in vodja pevskih in drugih glasbenih nastopov.

Misijonar Pavlin me je tisto prvo popoldne peljal obiskat dva zavoda. Prvi je bil velika šola s 1.300 zunanjimi študenti. V drugem zavodu pa žive

Levo: pogled na hongkonško ulico. Desno cerkev sv. Antona zraven provincialne hiše salezijancev v Hongkongu.

notranji gojenci, zraven je pa poslopje, kjer se vzgajajo tisti, ki so se že prijavili za vstop v salezijansko družbo, „aspiranti“. Ta zavod vodi kot ravnatelj gospod Massimino, ki zraven tudi vzdržuje zveze, kolikor je mogoče, z onimi sobrati, ki so ostali za bambusovo zaveso, in jim posreduje tudi gmotno pomoč; zlasti se zavzema za pomoč sobratom-beguncem iz Vietnama. Z njim sem imel že preje posamezne pismene stike, ko sem nekaj časa njemu pošiljal slovensko pomoč za misijonarja Andreja Majcena, ko je bil v Vietnamu. Ta zavod velja tudi za provincialno hišo, središče te salezijanske province. Poleg njega stoji prostorna cerkev z zvonikom, ki je posvečena sv. Antonu v čast in je župnijska; pri njej je nekaj časa pred leti župnikoval tudi naš Stanko Pavlin.

Tu torej, ob cerkvi sv. Antona, sem prenočil tisto prvo noč v Hongkongu. Misijonar Pavlin se je odpeljal nazaj v svoj zavod, rekoč, da me naslednje jutro pride iskat in bo cel dan z menoj. V sobi sem stopil k oknu in se zagledal v bajno razsvetljeno mesto Hongkong.

Zjutraj sem se podal v cerkev maševat. V dvigalu sem naletel na starejšega salezijanca, ki je že kar vedel, kdo sem. Bil je italijanski misijonar, ki je deloval dolgo vrsto let na Kitajskem in dobro poznal naše misijonarje ter z njimi sodeloval. Zdaj pa deluje na Formozi in ceni lepo delo našega laičnega misijonarja, misijonskega zdravnika dr. Janeža. Sploh sem z veseljem ugotovil, da salezijanci v Hongkongu vedo za naše velike misi-

jonarje: Kereca, Gederja, Mrajcena in Janeža in jih občudujejo, kaj vse so naredili. Maševal sem v latinščini skupaj z provincijalnim prokuratorjem, Angležem, in sicer v zakristiji.

Po maši je že prišel misijonar Pavlin in me je odpeljal doli v center Hongkonga, ob morju. Videla sva guvernerjevo palačo, na trgu pred palačo slikovit spomenik. Blizu tam se vzpenja pod nebo pač najvišja stolpnica Hongkonga, gotovo z okrog 80 nadstropji. Izjemoma široka cesta (v centru Hongkonga so ceste sicer zelo ozke, predvsem v starem mestu) je na obeh straneh polna bank, uradov ter potniških agencij. V eno sva vstopila in sva dosegla rezervacije za moje nadaljnje potovanje z letalom na Formozo k dr. Janežu in drugim tamkajšnjim slovenskim misijonarjem. Dobil sem sedež na letalu družbe Catay Pacific za čas ob 9.40 naslednje jutro.

Ko sva imela polet na Formozo zagotovljen, sva stopila v telefonsko centralo, da telefonirava provincijalnemu predstojniku italijanskih kamilijancev Crottiju; z njimi namreč sodeluje že ves čas od izгона s kitajske celine naš dr. Janež. Telefonsko številko mi je namreč poslal pred odhodom na pot dr. Janež, češ naj ob prihodu v Hongkong telefoniram temu patru, ki bo vse naprej zame preskrbel. Srečo sva imela: kar brž so nama dobili zvezo s Taipeijem (saj smo bili v Hongkongu razmeroma blizu Formozi) in je najprej s p. Crottijem govoril Stanko Pavlin, potem pa še jaz nekaj malega. S tem patrom sva si že dvakrat, trikrat pisala v zvezi z dr. Janežem; povabil me je tudi nekoč, naj našega misijonskega zdravnika vsaj

Guvernerjeva palača v Hongkongu.

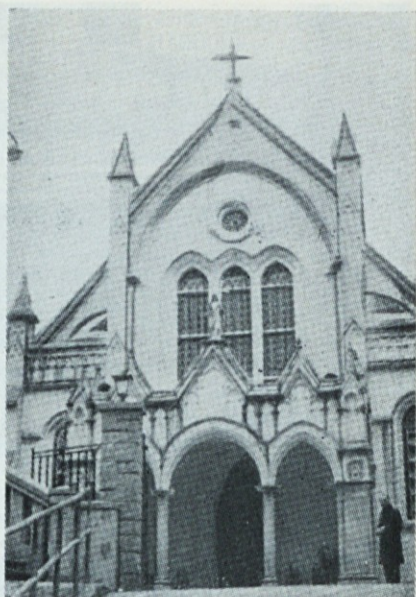

Pred zavodom sv. Luđovika; obiskovalec stoji ob italijanskem sobratu; pred hišo avtomobil, ki ga je vozil misijonar Pavlin, kateri je slikal ta prizor.

jaz obiščem, ko že on nikakor ne mara iti kam na obisk k starim prijateljem, še manj pa k svojcem v domovino; oni da bi mi celo prispevali k stroškom potovanja... Pater mi je dejal po telefonu, da me pride čakati na letališču in da bo tudi dr. Janeža obvestil o mojem prihodu. Lepo sem se mu zahvalil, kako tudi ne...!

Iz centra mesta me je Pavlin peljal na obisk v salezijanski zavod sv. Ludovika, ki je pač njihov največji zavod tu, saj se tam vzgaja in šola kar okrog 3.000 učencev. Tisto leto je zavod obhajal svoj zlati jubilej, petdesetletnico obstoja, kar so lepo proslavili. Na slavnostih je bil tudi s Formoze došli misijonar Majcen kot odličnejši gost; upal je, da bom jaz že tedaj prišel naokrog v Hongkong, da bi potem skupaj potovala na Formozo, kjer je on tedaj deloval. Pa me še ni bilo in je šel sam nazaj.

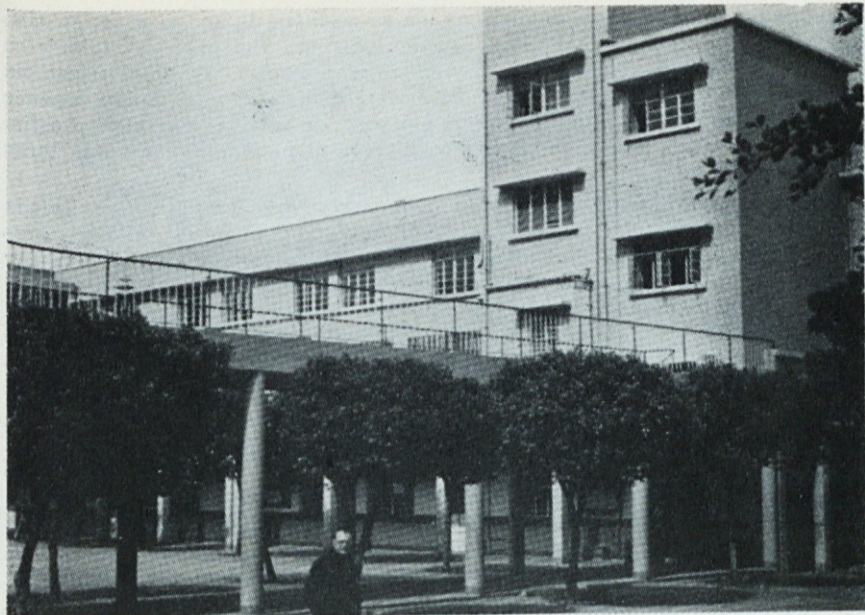
Pavlin me je nato peljal skozi mesto na sedež hongkonške škofije: Na vzpetini je postavljena katedrala, okrog nje pa stoji več skupaj stisnjenih tudi do deset nadstropnih poslopij: Karitas Center. Vse to je večinoma omogočila dobrotljivost nemških katoličanov, ki so razumeli pomen močnega katoliškega središča v tem mestu, ki je postalo zatočišče tolikih tisočev kitajskih katoličanov. K blagoslovitvi stavb, ki so se prav pred kratkim dogradile, je prihitel sam nemški kardinal Höfner. V tem Centru poslujejo najrazličnejše katoliške ustanove: karitativne pisarne, prenočevalnice, študentski dom, šole, tečajji, sedeži raznih cerkvenih in katoliških organizacij, itd.

Levo: pogled na še drugo hongkonško ulico, proti morju. — Desno: hongkonška katoliška katedrala, ob kateri je tako imenovani katoliški „Caritas Center“, ki na sliki ni viden.

Vrnila sva se v zavod sv. Ludovika h kosilu. V obednici je bilo za mizo poleg naju še osem salezijancev, ki so bili iz šestih različnih narodnosti; največ je bilo Ircev, trije. Molili in govorili smo po italijansko. Med njimi je bil tudi oni salezijanec, s katerim sem se srečal v dvigalu zjutraj tam v provincijalni hiši. Med razgovorom sem zvedel, da ima 72 let in je že 55 let v misijonih, torej od svojega 17. leta, večinoma na Kitajskem, zdaj že 12 let v Taiwanu.

Po kosilu se nama je ta misijonar pri nadaljnjem ogledovanju salezijanskih ustanov pridružil, želeč spoznati, kar so v času njegove odsotnosti njegovi sobratje v Hongkongu novega zgradili. Najprej naju je Pavlin spet vozil skozi podmorski predor na celino in že v bližini letališča in bolj na ravnem smo zavili v salezijanski zavod z imenom Tang King Po School. Ta zavod je zidan čisto drugače kakor oni, ki sem jih doslej obiskal. Dočim so se morali drugi zavodi prilagoditi skopo odmerjenemu gradbenemu zemljišču in so morali rasti le v višino, je imel ta zavod dovolj zemlje na razpolago ter se je razpotegnil na široko: Nad 100 m dolga dvonadstropna, mestoma trinadstropna stavba in pred njo obsežno šolsko dvorišče s senčnim drevjem tu in tam. Imenuje se po kitajskem dobrotniku, ki je gradnjo in opremo financiral s svojo dobrodelnostjo. Šolsko in vzgojno delo v tem zavodu je začel naš Andrej Majcen kot ravnatelj, a ostal tam le nekako dve leti v času, ko je moral zapustiti Severni Vietnam in preden je šel na delo v

Tang King Po School v Hongkongu, katere je tu viden le mali del.

Južnega. V šoli se vzgaja spet okrog 2.000 učencev. Njen sedanji ravnatelj je mlad in zelo ljubezniv Kitajec. Z njim se trudi za mladino še več kitajskih Don Boskovih sinov.

Ko smo si ogledali ta zavod, naju je misijonar Pavlin peljal z avtom daleč notri v kitajsko celino, kajpada še vedno v hongkonški koloniji. Po poti mi je pripovedoval, da je rdeča Kitajska zaenkrat kar v lepih odnosih s to angleško kolonijo, čeprav se ta razteza celo na celino. Še več, Hongkongu rdeča Kitajska prodaja tako bistveno potrebno življenjsko potrebščino: pitno vodo, ki je je v samem Hongkongu vse premalo. Po ogromnih ceveh jo dovajajo proti dogovorjeni odškodnini. Kajpada je to sožitje v korist tudi rdečim, kajti Hongkong je za kitajsko celino takorekoč okno v svet, vrata, skozi katera današnja Kitajska prejema marsikaj potrebnega za svoj tako zaželjeni in iskani razvoj. Kolonija pa srejata s celine, poleg pitne vode, obilje najrazličnejših pridelkov dežele, katerih so trgovine na ozkih hongkonških ulicah takorekoč prenatrpane.

Ko smo se vozili proti „Hongkong — satelite“, kakor se imenuje ta novi del Hongkonga v ljudski govorici, sem po poti tu in tam opazil tudi še ostanke hongkonških „slumsov“ ali, kakor pravimo v Južni Ameriki, „villa miseria“, ki so pa res le ostanki. Kajti kolonijalna oblast sproti zida stanovanjske bloke iz samih stolpnic, v katere si pridni begunci hitro pomagajo. Na teh stolpnicah, ki jih je na stotine, sem zapazil nekaj čisto svojskega, česar zlepa ni najti v taki meri kje drugje: obešanje perila izven oken stanovanja,

ki je tu takorekoč institucionalizirano, da se poslužim tujke, po naše: splošno odobreno uvedeno kot običaj in neobhodna potreba. Vsa pročelja stolpnic so polna razobešenega perila, in sicer na dolgih preklah, ki so pritrjene na oknih in mole dva, tri metre ven. To sicer zelo kvari pogled na te drugače kar čedne stavbe, a je menda edina možnost za sušenje perila preprostim prebivalcem v teh množičnih stanovanjih, kjer ni ne dvorišč ne kakih teras v ta namen.

Dospeli smo do najnovejšega in najmodernejšega salezijanskega zavoda v Hongkongu, skoraj na robu „satelita“. Zanimivo: mogočna, moderno grajena stavba ima na eni strani osem nadstropij, na notranji pa le pet, ker je pač zgrajena na pobočju strmega hriba. Bili smo zelo prijazno sprejeti in pogoščeni z dobro malico, kot povsod pri Pavlinovih sobratih. Z višine, na kateri je ta šola zgrajena, smo videli ne daleč stran še drug salezijanski zavod z župnijo in misijonar Pavlin nam je pripovedoval, da se je nekaj let skoraj vsak dan vozil tja poučevat in pastirovat. Nasproti nas je kak km strani na visokem griču stala velika šola Hčera Marije Pomočnice. Don Boskovi sinovi in hčere so v tem delu Kitajske pač na široko vrgli mreže... in Gospod njih delo blagoslavlja.

Ko smo se vračali, smo se peljali mimo velikanske bolnišnice, o kateri mi je Pavlin povedal, da je usmiljenih sester. Naleteli smo tudi na številne protestantske cerkve in šole, kajti protestanti so v tej angleški koloniji številnejši od katoličanov. Zanimivo pa je, da imajo katoličani več srednjih šol (129) kot protestanti (100), dočim imajo protestanti več ljudskih šol in otroških vrtcev. Skupno imajo protestanti v šolah 296.810 mladine, katoličani pa 267.027. Tako se v krščanskem duhu vzgaja skupno 563.837 otrok te kolonije, čeprav večina od njih ni krščena. (Te številčne podatke iz leta 1979 mi je pred kratkim poslal misijonar Pavlin!) Tudi sicer sem imel v Hongkongu občutek, kakor da se vozim po krščanskem mestu, kajti povsod sem videval krščanske napise na šolad, pa križe in svetniške kipe in mnogo cerkva, dočim nisem opazil domala nobenega znaka kakega poganskega verovanja. Tako se vsaj v tej kolonijalni, a svobodno živeči Kitajski ohranjuje in goji zrnje ter rast Kristusovega nauka, pripravljeno, da se ob času božje Previdnosti presadi v veliko kitajsko celino. Nekaj novega je bilo zame tudi tole: Na višini ob cesti mi je Pavlin pokazal veliko stavbo, na kateri je stalo napisano, da je — budistična gimnazija. Torej se tudi budisti zavedajo važnosti šolskega vpliva na mladino in ustanavljajo šole zanjo. Tudi pod tem vidikom je veliko število krščanskih šol v Hongkongu razveseljivo, da prevladuje med mladimi blagodejni vpliv Kristusovega evangelija.

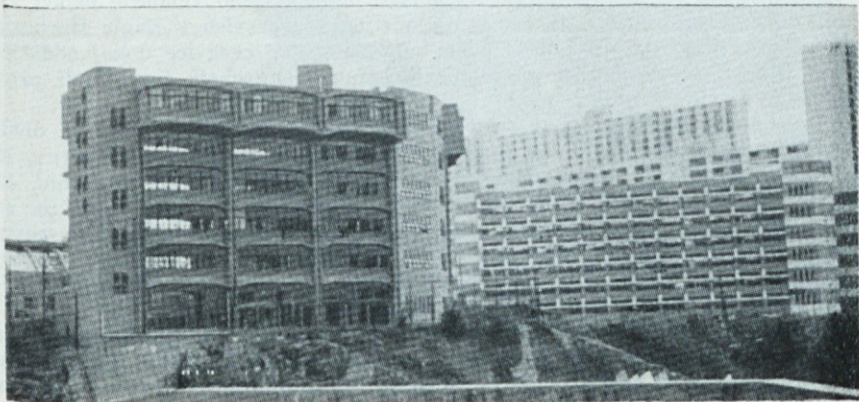
Vračali smo se mimo samostana sester kanosijank, kamor prihaja naša kitajska misijonarka s. Anica Miklavčič s Formoze vsako leto na letne duhovne vaje in kjer je dolga leta delovala bivša misijonarka s. Ernesta Kosovel, ki je šla potem na delo v afriško Tanzanijo, pa so jo pred kratkim poklicali v Evropo na zdravljenje. Žal mi je bilo ob misli nanjo, da ni bilo časa iti pogledat še eno značilnost Hongkonga: Naselbino na valovih morja v pristanišču, kjer tisoči ubožnih Kitajcev stalno bivajo v džunkah in katere je s. Kosovel rada obiskovala, ko je bila še tam. Res je hudo, če se človeku na potovanju po svetu preveč mudi. Koliko enkrat možnih doživetij zamudi...! Misijonar Pavlin mi je pokazal tudi kolegij sester Pomočnic

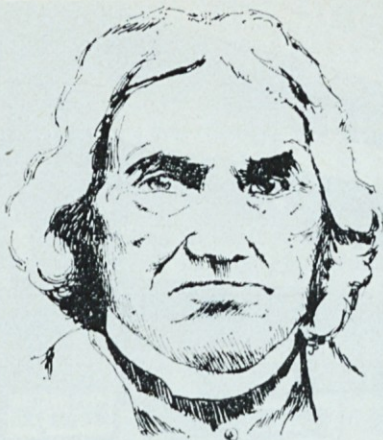

Mogočna stavba salezijanskega zavoda v „Hongkong — satellite“,
spodaj šola sester salez'jank.

vernih duš, katerim pripada druga, na Formozi delujoča slovenska misijonarka s. Rozalija Brilej.

In tako smo se spet znašli pred Tang King Po kolegijem, kjer naj bi jaz to noč prespal, saj je od njega čisto blizu na letališče, kamor moram naslednje jutro za odlet na Formozo. Misijonar Pavlin, ki je itak poldrugi dan žrtvoval izključno zame, je moral nazaj na svojo postojanko. Poslovala sva se s krepkim stiskom rok in v bratskem objemu. Videla sva se pač prvič in skoraj gotovo tudi zadnjič. Stopil sem v obednico k večerji skupaj z vsa številno družino salezijancev, potem pa k počitku. (Sledi.)

BARAGO NA OLTAR!

IZ „BARAGOVE DEŽELE“

Poroča inž. Dušan Svetlič

Že pred dolgimi leti sem taboril s soprogo in hčerko Bredo, vse od Apostolskih otokov tja do kanadske meje pri Sault Ste. Marie, v Baraga State Parku, Baraga National Forestu, pač v krajih, ki jih je kasneje tako lepo opisal Tone Zrnec v svojem vodiču „Po Baragovi deželi“. Tokrat sem hotel pokazati, dokler moji soprogi in meni še dopuščajo moči, svojima vnukoma Markotu in Gregcu, pa zetu Milanu vsaj del teh krajev, znanih pod imenom Baragaland in v katerih je misijonaril „Snowshoe Priest“, kot tu Barago imenujejo. Tabor smo postavili na skrajnem koncu polotoka Keweenaw (Kivino) v Fort Wilkinsu, starem ameriškem vojaškem fortu, ki je branil takratne rudarje samorodne bakrene rude pred napadi Indijancev.

Dasí nam je deževje prepečilo mnogo ogledov, smo vendarle uspeli videti dokaj tega, posebno še Baragovo misijonsko cerkvico v Eagle Harboru. Hotel sem tedaj pokazati tudi našim mladim na od cerkvice dokaj oddaljenem pokopališču Andoljškov grob, kateremu so nagrobnik postavljali prav takrat, ko sem tu bil prvič.

Polotok Keweenaw je le malo naseljen v notranjosti, pa zato na obali Gornjega jezera tembolj. Ta obala je polna lepih industrijskih naprav, ki služijo posebno v poletnih mesecih tisočem letoviščarjev in turistom, ki tukaj stikajo za bakreno rudo in drugimi minerali, v obalnem pesku pa za poldragimi kamni agati. Nekako po sredi polotoka poteka federalna cesta 41, ki ima svoj začetek v Floridi in konec prav pri Fort Wilkinsu. Ob tej leže večja in manjša mesta, med njimi Calumet (indijanska mirovna pipa) s številnimi slovenskimi in hrvaškimi naseljenci, potomci nekdanjih rudarjev in „holcarjev“. Polotok križajo seveda manjše okrajne ceste, ki te neizmerne gozdove sekajo povprek — gozdove, polne divjačine, med katero prednjači ameriški črni medved in v katerih leže tkzv. „Ghost Towns“ - mesta

BÁRAGOV SPOMENIK V L'ANSU V U.S.A.

duhov, opuščena naselja nekdanjih rudarjev bakrene rude, ki danes zapuščena razpadajo v nič, ker nikomur več ne morejo služiti — pač še: radovednim turistom. Dosti več bi mogli videti, sledeč popreje omenjenemu vodiču, ko bi nam tega taborjenja ne skazilo neprestano deževje in nevihte.

Tako pa smo se odločili, da si vsaj ogledamo mestece Baraga ob Keweenaw Bayu in seveda Baragov spomenik pri L'Ansu, ki ga tudi jaz še doslej nisem videl. Mestece Baraga je vse v znamenju tega imena in Baragovega dela. Ustavili smo se, da pojužinamo v Baraga State Parku, ležečem ob zalivu. Z daljnogledom smo iskali Baragov spomenik, ki stoji nad Red Rock Bluffs, pa je moj zet opazil po dolgem iskanju le rame Barage, ki so štrlele iz goste šume. Pogrešili so tu precej, ker so na jezerski strani zasadili drevje, sicer bi bil spomenik viden s celega prekrasnega zaliva. Le nekaj milj je do samega kraja L'Anse.

Kip Barage je ogromen in veličasten. Izdelal ga je iz bronu „kipar teh gozdov“ Skandinavec Jack E. Anderson. Meri 35 čevljev, križ, ki ga drži Baraga v rokah, 7 čevljev in snežni čevlji 25 čevljev. Primera: moja mera je 5 čevljev in 8 inč. Težak je kip 5 ton. Kako to težo nosi pet lesenih lokov, ki predstavljajo pet Baragovih misijonov, nam je bila uganka. Meni niso ugajali podstavki lokov, dasi imajo verjetno tudi oni svoj pomen; ni mi pa ugajala pozicija oblaka, na katerem stoji kip. Ker smo bili tu prav v deževju, tudi ni bilo prav okusno videti, kako se deževnica po kipu zliva na oblak in od njegovega centra v bazen podenj. Ob spomeniku se nahaja veliko rdečkasto živo skalovje (deloma vidno na priloženi razglednici), v katero so vložene ploščice z imeni darovalcev za spomenik. Izredno prijetno nas je dojmilo, ko smo med temi opazili 11 ploščic z imeni Slovencev in v slovenščini, med njimi tudi ploščico škofa Pogačnika. Imeli smo občutek, kot da bi stali na malem slovenskem otočku med temi divjimi severnimi gozdovi.

Slab vtis pa je na nas napravil nekaj indijanski tip, ki k sreči stoji dokaj odmaknjen od spomenika. Služi za postavljanje v dober namen prižganih sveč. Je pa bolj podoben zavaljeni štruci iz grobo belo pobarvanega betona. Ker je tukaj vse, od samega spomenika, skalovja, da celo peska rdečkasto, se ta, človek bi dejal, nestvor, kaj močno odraža od cele, sicer harmonične ureditve prostora. Zadovoljila nas ni niti prodajalnica spominkov. Kaj malo je tamkaj imelo zveze z Barago: le nekaj razglednic in v plastik oblečen papirnat namizni pladenj, s sliko spomenika in s podatki o Baragovem delu ter tudi z navedbo njegovega rojstva: „Born in Slovenia, now part of Yugoslavia.“ Vsi ostali spominki so, kot v vseh drugih turističnih prodajalnicah večinoma izdelani v Aziji, torej kič. V teh prodajalnicah na polotoku Keweenaw se pa vsaj poudarjajo izdelki iz bakra, pa seveda tudi ti ne tukaj izdelani, z izjemo prekrasnih ročnih izdelkov preje omenjenega Skandinavca. Ti pa so seveda revnemu potniku zaradi cene nedosegljivi.

Turiste sem slišal godrnjati, da ne vidijo nič, kar bi jim bilo v spomin na Barago. Bili so to številni neslovenci. Pač pa smo v spominski vpisni knjigi opazili številna imena Slovencev, nam znanih in neznanih — in iz cele Amerike. Kljub temu, da nam niso bile nekatere malenkosti všeč, smo bili zadovoljni s tem ogledom in ponosni, da smo Slovenci. Ker smo med seboj slovensko govorili, so nas nekateri vprašali, kake narodnosti smo, in smo lahko s ponosom odgovorili.

Avgusta meseca sem se podal okol Gornjega jezera po kanadski strani. Obala Gornjega jezera od mesta Superior in Duluth na zapadu pa do Sault St. Marie na vzhodu mi je bila že dobro znana iz prejšnjih potovanj. Tokrat pa smo pričeli potovanje pri Superiorju na sever in po kanadski strani okoli jezera. Prekrasen, divje romantičen svet. Cesta teče po prodorninskem skalovitem svetu in je brez večjih nasebin in še te, ki so, služijo v glavnem turistom (bencinske postaje, moteli in trgovinice spominkov). Izjemo delata kanadski Thuder Bay na zapadu in Wawa na vzhodu, pa seveda kanadski del mesta Sault St. Marie. Zato pa se ob tej, takorekoč novozgrajeni cesti vrste provincialni parki z najmodernejšimi napravami za taborjenje ali piknikanje, odn. za počitek.

Nas je še posebno seveda zanimal v Minnesoti, pi mestecu Schroeder stoječi Baragov križ-spomenik, ki je postavljen v državnem parku na pečini, kjer se je čudežno rešil Baraga, ki je do tu v kanoi prepotoval razburkani Lake Superior. Pri mestu Sault St. Marie smozopet stopili na ameriška tla in si ogledali mestece St. Ignac, kjer je katoliški misijon ustanovil Jacques Marquette. V tem mestecu je mogočen državni park preje omenjenemu v čast, na njegovem grobu pa spomeniček. Poleg groba stoji mala cerkvice, v kateri je nastanjen muzej, v katerem smo na glavnem oltarju videli Langusovo sliko Sv. Ignacija Lojolskega, ob kateri stoji pojasnilo, da je ta bila izvršena po Langusu, rojenem v „Laibach, Austria“. Med razstavljenimi predmeti smo opazili poročni list, menda neke Slovenke s Francozom, katera je poročil leta 1883 „clergyman“ Čebul. Ta se je podpisal v polni slovenščini, s strešnico na „č“. Smo mali narod, ki pa je celo v tem, še pred kratkim časom „divjem“ svetu pustil svojo sled.

Takole se ti odpre pogled na Baragov spomenik, ko se približaš.

naši misijonarji pišejo

MADAGASKAR

Od tam imamo pismo župnika v Vangaindranu, kjer je središče slovenskega misijona, PETRA OPEKA CM, ki nam tole piše 10. decembra lanskega leta:

Pri nas zdaj pripravljajo praznovanje božiča. Na župniji se vse giblje, pripravljajo igro z božično vsebino, petje in razne prizore. Tako mladi kot starejši veliko sejejo o vsem tem. Zanima me, kaj vse bodo pripravili in kako bo vse šlo. Hvala Bogu, tudi v cerkvi se pri nedeljskih mašah pozna, da smo pred prazniki. Že tri nedelje zaporedoma narašča število navzočih vernikov. Vprašanje je le, če bodo po praznikih tudi nadaljevali... Naši Malgaši imajo praznike sploh zelo radi in veliko žrtvujejo, da praznovanje uspe, tudi gmotno. No, jaz sem vesel, ko vidim, da prihajajo tudi k spovedi in da skrbje tudi za duhovno pripravo pred božičem.

Naša vangaindranska župnija šteje 14 vasi. Vsako nedeljo popoldan gremo s kristjani obiskovat kristjane po vaseh. Včasih se v kaki vasi zbere vse, kar leze ino gre, in vlada veselo razpoloženje. Veliko prepevamo, molimo rožni vener in vzpodbudni nagovori se vrste drug za drugim. Tako nam, kot je pri Malgaših navada, možje iz vasi navadno vedno vsi obljublajo, da bodo prihodnjo nedeljo

prišli na faro k maši, kar se pa kajpada potem ne zgodi. A ti naši obiski po vaseh le tega ali onega spomnijo, da spet začne moliti in prihajati k maši. Obenem se pri teh obiskih ustvarja skupnostna zavest, ki daje posameznikom oporo, da vztrajajo v pripadnosti Cerkvi. Včasih imam vtis, da je naša župnija kar živa. Nekateri kristjani res veliko žrtvujejo, kar daje upanje za bodočnost.

Po novem letu smo imeli v Vangaindrano sestanek s škofom vsi predstavniki južnega dela škofije. Skupaj smo pregledali, kje smo z našim krščanstvom in v koliko so naši katehiti in predstojniki verskih občin kaj zavzeti za apostolsko delo. Tak sestanek smo sklenili pripraviti vsako leto.“

Tudi misijonar JANEZ PUHAN CM poroča o tem, kako so se na njegovem misijonu pripravljali na božič in kako so ga praznovali. Pismo je sestavil na praznik Gospodovega Razglašenja:

„Že proti koncu novembra so se naši otroci in mladina vsak večer zbirali k posebnim pevskim vajam božičnih pesmi, s katerimi bi nastopili na sveti večer. Skoraj vse pesmi morajo biti nove, kajti Malgaš ljubi vedno kaj novega. Poleg petja je treba vsako leto uprizoriti „Jezusovo rojstvo“, kjer sta Jožef in Marija glavna igralca. Za to ni težko najti dete

Jezusa. Kar od krsta ga odnesejo k uprizoritvi. Seveda tak sposojen Jezušček navadno neusmiljeno joče med predstavo, kar vzbuja zlasti med ženskimi občinstvom sočutje, med moškimi pa navihano muzanje.

Obljubil sem kristjanom moje južne postojanke, da bom ta božič praznoval pri njih. To bo prvič, da bodo imeli polnočnico. Ker sem se že naveličal hoditi peš 40 km samo tja grede, sem se raje potrudil in za to priliko s pomočjo fantov za silo popravil tri mostove, tako da sem mogel potovati z motorjem. V Manambondro, sedež župnije, sem namesto sebe dobil dve sestri za praznike, da so ljudje poleg molitve imeli tudi obhajilo, jaz sem se pa podal na jug. Nekaj dni preje se je tukaj sprehajal ciklon in sem se bal, da je voda moje mostove podrla, a sem bil vsakokrat veselo presenečen, ko sem vse našel na mestu. Od zadovoljstva sem se pri vsakem mostu okopal.

Dan pred božičem sem okrog pol dne, ko je sonce čisto navpično žarelo nad pokrajino, privozil v Sandravinyany. Pričakovali so me. „Mompera, srečo imaš. Ujeli smo veliko morsko želvo. To bo mesa za praznike! Ko je običajno pozdravljanje nehalo in so se kristjani razkropili, je prišel k meni predsednik cerkvene občine. Po njegovem vedenju sem spoznal, da nekaj ni v redu. Prav podrobno in na dolgo mi razloži, da ga hoče žena po tridesetih letih zakona in z enajstimi otroki zapustiti in se vrniti k staršem. Ko se zvečeri, pokličem oba. Skupaj sedemo in se pogovarjamo, kregamo, molimo... in končno vprašamo: Za koga se je prav za prav Kristus to sveto noč rodil? Ali ga bomo sploh pustili, da se bo rodil? Ali ne načrtujemo splava v naših sreih? Kristus je prišel za spravo... Potem sem jima še razlagal, kako ve-

liko odgovornost imajo starši pred zgodovino in Cerkvijo zlasti tu v teh krajih, kjer se Cerkev šele poraja...

A že so ljudje počasi začeli kapljati za spoved. Prišel je tudi predsednik cerkvene občine in za njim njegova žena. O, solze kesanja in odpuščenja!

To je bil moj božič. Med mašo so mi oči nehote uhajale k možu in k njegovi ženi, ki se je trudila, da bi ukrotila razposajene otroke... V letu otroka smo. Ta verjetno ničesar bolj ne potrebuje kot dobrih staršev...

Še bolj kot ob navadnih nedeljah so ljudje pri petju odpri vse registre. Otroški glasovi so se kar odbijali od pločevinaste strehe, med tem ko so možaki z basi orali na globoko. To še tako trda srca prebije... Cerkev je bila okrašena s posebnimi sadeži, ki so jih otroci nabrali ob morju. Ko bo praznovanja konec, bomo sadeže obrali in pojedli.

Že pri zadnjem blagoslovu se je cerkev napolnila do zadnjega kotiččka, kajti pridružili so se nam protestanti, ki so hoteli ujeti še katoliške pesmi. Po maši se namreč nikakor še ni vse končalo, ampak so prišle na vrsto pesmi in plesi ob jaslicah. Ob teh ritmičnih izvajanjih so možakarjem kar same od sebe začele noge udarjati ritem in se ženske s telesi pozibavati, Bog je prevzel meso, prav je, da to veselje tudi naše telo izrazi. Odkar je Kristus prišel, ni za nas nič pogansko. Vse je odrešeno in posvečeno, tudi naše telo...

Drugi dan je bila slovesna maša. Po maši so prodajali darove, ki so jih kristjani prinesli. S tem malo napolnijo cerkveno blagajno. Ko se ljudje razidejo, župnijski svet napravi letni obračun. Gledam jih, kako resno jemljejo to delo. Manj denarja je, več mora biti računanja in diskusije...

Prazniki so za nami, ostajajo nam pa doživetja, tako osrečujoča!“

Z misijona Ihosy v škofiji italijanskih sobratov nam je pisal več pisem Primorec IVAN ŠTANTA CM in iz njih povzemamo sledeče vesti o njegovem življenju ter drugem:

„Z menoj je vse po navadi. Delujem predvsem v področju severno od Ihosy. Vsak teden preživim štiri dni v Zasafotsy, kjer je naselje za pohabljenje, slepe, gluhoneme, itd.

Prosili ste me, da Vam kaj povem o novi katedrali našega misijona tu v Ihosy. Pošiljam Vam fotografijo o njeni zunanosti. Tu pa še nekaj o gradnji in posvetitvi.

Četudi je pokrajina Bara na Madagaskarju dobila že 1967 svojega prvega škofa msgr. Dusia, ki je med tem že umrl, je bila šele lansko leto postavljena škofijska katedrala, posvečena v čast Materi božji.

Vogelni kamen je bil položen in blagoslovljen 15. avgusta 1975. Točno štiri leta je bilo treba, da se je cerkev zgradila in bila posvečena, in sicer 15. avgusta 1979. Načrt ji je naredil sam ihosyski župnik g. Mombelli in je tudi sam vodil vsa dela. Zidovi stavbe so iz opeke, presbiterij je iz marmorja in dragocenih kamnov, petero vrat je iz polisandra in v njih so vrezane zgodbe iz nove in stare zaveze. Štiri velika barvna okna z vitroji, ki merijo 4 x 6 m, dajo primerno razsvetljava celemu božjemu hramu. Oltar, ambon in krstni kamen so iz granita in okrašeni z dragocenimi kamni. Cerkev je dolga 40 m, široka pa 20 m. Tla so iz raznobarnega cementa in dragocenega kamenja.

Stroški zidave te cerkve niso bili majhni: okrog 40 milijonov malgaških frankov. Tukajšnje ljudstvo je prispevalo za približno 8 milijonov, ostalo je prišlo iz Italije.

Priprava na otvoritev ni bila samo zunanja, ampak tudi duhovna. Od začetka leta pa do otvoritve sta škof in še en misijonar, malgaški duhovnik vodila duhovne vaje po vseh večjih središčih škofije. Pomagali sta dve sestri. Glavna misel te duhovne obnove je bila: „Isika no tempolin Andriamanitra“ — „Mi smo božji tempelj.“

Praznik posvečenja je trajal tri dni, od trinajstega do 15. avgusta. Udeležilo se ga je okrog 6.000 vernikov, 50 duhovnikov in 14 škofov, med temi pronuncij in kardinal Razafimahatrata iz Tananarive. Iz Farafanganske škofije sta se udeležila škof in naš sobrat Franc Buh.

Za praznovanje so žrtvovali 23 zebujev. Pri nas je to zelo v navadi.

Tako lepo cerkev so zgradili tu v središču škofije, ker se v lepi cerkvi lepše moli.“

Tudi ena od slovenskih sester na Madagaskarju se nam je oglasila s pismom, in sicer tista, ki ima prav za prav zaslug, da smo se Slovenci podali misijonarit na Madagaskar, s. MARJETA MRHAR. Pisala je 13. decembra, in sicer sledeče:

„Res, vedno je treba zaupati v božjo previdnost, a na drugi strani je tudi res, da brez materjalnih sredstev naše misijonsko delo ne bi šlo naprej, zlasti ne zdravljenje, kajti brez zdravil se ne da zdraviti in zdravila so draga in jih je tu včasih zelo težko dobiti. Bolnikov je pa veliko. K nam jih je oziroma jih bo do konca tega leta prišlo po pomoč 50.000. To pač niso mačkine solze. Saj vsa zelo skromni pri razdeljevanju zdravil, kakor imava tudi skromno mnenje o našinih zdravstvenih sposobnostih, a uporabiva z vso skrbnostjo vse znanje in izkušnje ter vsa zdravila, ki jih premoreva, da bi pomagale bolniku do zdravja. Hvala

Katedrala v Ihosy.

Bogu, da Bog od časa do časa kar čudovito poseže vmes in pomaga.

Pisala sem Vam že, da so nam k dispanzerju priključili tudi skrb za gobavce. Do sedaj jih je le 48. No, pa tudi jaz se še nisem prav vživela v to delo. Ker imamo stalno bolnike v dispanzerju, ne morem najti časa, da bi gobavce obiskovala po njih domovih in tako spoznala okoliščine njihovega življenja. Zaenkrat morem le to storiti, da jim pravočasno delim potrebna, zlasti preventivna zdravila.

4. novembra je prišla k nam naša sosestra iz Andemaka, kjer imajo dom za invalidne otroke, da bi pregledala take otroke iz našega področja. Začudila sem se, ko so privedli teh otrok iz našega okolja kar 75. Večina je bila prizadetih od otroške paralize, nekateri so umsko nerazviti, in drugo. Vse je pregledala in nekatere že sprejela v njihov dom.

Od tam te male bolničke potem spravlja počasi v zavod za rehabilitacijo v Ttsirobe. Pravim počasi, ker je za prostor zelo težko, kajti doba rehabilitacije je zelo dolga in rehabilitirani le počasi odhajajo, da drugim napravijo prostor.

25. novembra smo praznovali srebrni jubilej poklicnega življenja s. Terezije Pavlič, ki tu dela z menoj. Bilo je kar slovesno. Tudi slovenski misijonarji so prišli: gospodje Buh, Rado Sušnik, Peter Opeka, Rok Gajšek, pa sestre Marija Pavlišič in Amanda Potočnik. Že v sredo je bila slovesna maša z večericami, v četrtek ob 9 pa somaševanje petih duhovnikov, pri katerem je bila velika udeležba vernikov. Celo protestantski pastor je prišel s svojimi verniki, ki je na koncu maše sestri častital. Ker taki prazniki ne morejo minuti brez plesa in petja, so zato poskrbeli otroci in mladina. Ljudje so prinašali da-

S. Amanda Potočnik pripravlja mizo v Midongyju; sicer deluje v Vangaindranu, a kadar je kje kaka slovesnost, je tudi njena kuharska umetnost navzoča...

rove: riž, jajca, kokoške, dve raci in celo gospo, nekateri pa tudi denar. Dado, kar pač imajo. Za lačne želodce je poskrbela s. Amanda, saj je prišlo tudi nekaj sester iz okoliških postojank, pa nas je bilo kar 24 pri kosilu. Zvečer pa smo se malo poveselili v družinski skupnosti ob plošči Slakov in slovenskem petju. Naslednje jutro smo bili že ob 4 vsi na nogah in gostje so po skromnem zajtrku odšli vsak na svoj misijon, nekateri s pirogo, drugi peš do glavne ceste. Hvala Bogu, take slovesnosti nas duhovno obogate in razvedre.

Jaz sem bila še posebno vesela tega, da je g. Buh nekaj dni preje prišel in mi napeljal vodo v dispanzer, kajti črpalka je bila pokvarjena, ker je bila zunaj, pa so se otroci stalno igrali z njo in jo takorekoč uničili.

Zdaj je g. Buh uredil vse tako, da imamo vodo v notranjosti dispanzerja.

Toplo se zahvaljujem vsem dobrotnikom za denar, ki ga darujejo in nam ga pošiljajte, kajti zelo ga potrebujemo, da moremo pomagati najrevnejšim z zdravili!“

**ROJAKI! V IMENU NAŠIH MISIJONARJEV VAS PROSIMO:
MOLITE IN DARUJTE ZANJE!**

"KATOLIŠKI MISIJONI" so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze". Izdaja ga "Baragovo misijonišče. Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska "Editorial Baraga del Centro Misional Baraga", Colón 2544, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. S cerkvenim dovoljenjem.

Naročnina v letu 1980 in vse za nazaj: 10 USA dolarjev oziroma odgovarjajoče v drugih valutah. Letalsko pošiljanje 10 dolarjev več!

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, El Cabezuelo 4029, 1826 Remedios de Escalada, Prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires. — Pisarna Sloge, Bmé. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía.

ZDA: Rev. Charles A. Wolbang CM, 131 Birchmount Road, SCARBOROUGH, Ont., Canada MIN 3J7 — Mr. Rudi Knez, 17826 Brian Ave., Cleveland, O. 4419 — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gaber 2215 So. Wood Street, Chicago, Ill. 60608 U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: 611 Mannig Ave, Toronto 4, Ont.; župnija Marije Brezmadežne: rev. Ivan Jan C.M. 739 Brown's Line, Toronto, Ont. M8W 3V7; Za Montreal in Quebec: rev. Jeretina Janez C.M., 405 Marie Anne East, Montreal, P.Q.; Za Winnipeg in okolico: rev. Ivan Plazar C.M., 95 Macdonald Ave, Winnipeg, Man. R3B 0J3.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario, 7, 34170 Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, 34133 Trst, Via Risorta 3

Francija: s. Cecilija Prebil, Rue du Bac 140, Paris 75340, Cedex 07

Avstrija: B. Seelsorgeamt, Vikringer Ring 26, Klagenfurt A-9020.

Anglija: Rehberger Gabrijele, 132, George Street, Bedford, Gran Bretaña.

Avstraiija: Slovenske sestre, 4 Cameron Court, KEW, Vic. 3101.

MISIJONSKI DAROVI

ZA VSE MISIJONARJE

U.S.A. (v dol.): Družina Tomc, Tequesta, 15; Pavla Arko, 10; Gerjol Janez, 20.

TRST (v lirah). Po Marijini družbi na Via Risorta 3: V spomin svojih pokojnih Furlan Fani, 10.000; N. N., 25.000; Sv. Jakob, 8.000; Sinigoj Tončka, 10.000; Slekovec Marija, 9.000; Janežič Josipina, 25.000; N. N., 5.000. Za lačne: šemec Jožefa, 10.000; N. N., 17.000; Milka, 5.000; Kosič Marija, 10.000.

FRANCIJA: N. N., Tuquegnieux, 500 frankov.

ZA POSAMEZNE MISIJONARJE

Družina Sušnik, Slovenska vas v Argentini, za Radota Sušnika, 100.000 pesov; za o. Cukala v Indiji, dr. Lado Pezdirc, 20 dolarjev.

ZA MISIJONE

Ga. Čusmos, Francija, 100 frankov. Po Marijini družbi Via Risorta 3 v Trstu (v lirah): Duh. šavelj Ludvik CM 16.500; N. N., 10.000; Grmek Fani, 10.000; Zadnik Marija, 10.000.

TISKOVNI SKLAD KM

Družina Stanovnik, Slovenska vas v Argentini, 10.000 pesov; dr. Peter Urbanc, Kanada, 20 dolarjev.

MISIJONSKI ZAVOD

N. N., San Justo, Argentina, 50.000 pesov.

GNIDOVCĚVA BEATIFIKACIJA

Jakob Sušnik, Argentina, 20.000 pesov. ISKRENI BOG POVRNI!

Kontemplativni redovi žive po geslu „Moli in delaj“ tudi v Afriki.

Registro de Prop. Int. No. 20221
Director responsable, Lenček Ladislav
Domicilio legal, Cochabamba 1467
Buenos Aires

Correo
Argentino
Suc. 37

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3143

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 5612